

БУРЯДАЙ ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

(13117) 1970 оной майн 12, вторник Сэн 2 мүнгэн

АБАРАЙ ҮДЭР ЖЭЛЫЕ ТЭЖЭЭДЭГ

Хорин аймагай ажакхунуудай механикаторнууд хабарайн габарай тарилгыс хайн бэлэдхэлтэйгээр

Аймаг дотороо эгзэн түрүүлэн тарилгынга хүдэлмэри эхилхэн Анаагай совхозой тарилгад 300 гектар газарта эртын яарса тариха дүүргэбэ. Тинхэдэ тус ажакхун хүршэ болохо Дээдэ-Тайлсын, «Георгиевский» совхозуудай механикаторнууд мүн эртын яарса тарилга дүүргэбэ, шэнигэ тариха захалба. Һүүлэй мэдээний ёһоор Дээдэ-Тайлсын нэгдэхэ, «Георгиевский» совхозой хоёрдохон от-

ТРАКТОРАЙ ХҮНХИНӨӨН ТААРАНАГУЙ

Эдэ үдэрнүүдэ Дзержинскийн нэрэмжэтэ совхозой таряалан дээрэ трактор, машинануудай хүнхинөөн, усэд шанга ажалай эрш үдэр, һүнншье замхангауй.

Эндэ үсөөхөн хоног соо 1500 гектар газар хахалагдажа, тэндэн мүнөө эртын орооното ургамалнууд түлэг таригдажа байна. Түрүүлшын 300 га дээрэ намар эртэ сабшагдажа малда эдоулагдэхэ таряан, үшөө тэдэ шэнээн шэнигэ таригдаа. Мүн 550 гектар эртын паар хахалагдахы. Газар хахалагдажа дүршэлтэй механикаторнууд П. Сербин, В. Фалиев, И. Паньков гэгшэд онсо шалгаржа, халаанайнга даабари 125 процент хүрэтэр дүүргэбэ. Тэршэлэн трактористнар П. Паль-

С. ПАВЛОВ.

ЭРШЭМТЭЙГЭЭР

Хабарай нарагай габари үдэрнүүдэ хэрэглэ, Ехэ-Сагаанай отделенин механикаторнууд (Сэлэнгын совхоз) ойн баярай хабарай тарилгада эртэнһээ бэлдэжэ, мүнөө үдэ 175 гектарта минарала үтэжүүлгэ орууланхай. Түрүүлшын үдэрһөө үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгаргагшад эндэ олон. Жэшээлхэдэ, залуу коммунист, Ойн баярай медальта хүртэһэн Владимир Гармаев, Николай Губкин гэгшэд халаанайнга даабари 130—140 процент хүрэтэр дүүргэбэ. Тарилгын шанар хайн. Эдэ үдэрнүүдэ совхозой бусад отделенинүүд эртынгээ тарилга эхилбэ.

Совхоз соогоо, эрхмилжэ яабан Ехэ-Сагаанай отделенин механикаторнууд шэнигсээ майн 7-дэ тариха сум дүүргэхэ зорилго урдаа табилд, эдэ үдэрнүүдэ унаһан малгайга абаха тухагүй ажаллажа байна.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ.

БУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭХИ ОКРУЖНОЙ СУГЛААНУУД

Алексей Павлович Кудряшовые дэбжүүдэ нан. Энэ хүн ехэ хүндэтэй, ажалла бэрхэ, үнэн сэхэ худалмэришэн, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат. Манай этингэл найдбарине гүисэд хариулаха байха, — гэжэ тэрэ мэдүүлээд, удаан кандидаттайнга ажалла нармаре, нинитын ажал абуулгыс хэлэжэ үгэбэ.

Загарайн аймагай XXI партсездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. М. Бузин, Улаан-Удын аймагай «Улаан Оронго», «Искра» колхозуудай парткомой секретарьнар П. Н. Нимаев, Ф. Н. Чебукин, «Банкал» гэжэ хуралсалай ажакхун тракторист Н. П. Бурдуковский, Ивалдин кондитерска фабрикин хүдэлмэришэн В. Б. Казакова, Десятниковой дунда һургуулиин директор В. С. Пашинин гэгшэд үгэ хэлээ. Тинхэ зуураа нүхэр Пашининвой кандидатуре халуунаар дэмжэжэ.

Загарайн 519-дэхэ һунгуулиин округой депутата кандидаттаар нүхэр А. П. Кудряшовые дэбжүүлгэ гэгэн Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэгшэд, XXI партсездын нэрэмжэтэ колхозой гэгшэдүн Шэнэ-Элхин дунда һургуулиин коллективий хамтын суглаануудай абанан шидхэбэришүүдэ дэмжэхэ гэгэн тогтолд баталан абаа. Энэ һунгуулиин округһоо һунгуулаха зүбшөөлөө үгэхьенэ суглаанда хабаадагшад нүхэр А. П. Кудряшовые хандаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

Улаан-Удэ, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ Буряадай АССР-шэе һунгаха Загарайн 519-дэхэ округто ородог Загарай ба Улаан-Удын аймагуудай һунгаһадай түлөөлөгшэд КПСС-эй Улаан-Удын райкомой зүблөөнэй зал соо сугларба. Бунгалтын урда тээхи округной суглае Улаан-Удын аймагһоодоной түрүүлэгшэ Д. А. Шинкуло нээбэ.

Нон түрүүлэн КПСС-эй Загарайн райкомой секретарь О. Н. Бодоновто үгэ үгтэбэ.

СССР-эй Верховно Советэй депутаттаар кандидаттаар дэбжүүлгэ һунгалтын урда тээхи суглаанууд аймагай колхоз, совхозууд болон промышлена предприятияудта эдэхэн үгэхэдэй оршон байдалда боложо үнгэрбэ. Республикын модоной промышленостниин томо предриятинуудай нэгэн болохо Хандагатай леспромхозой ажаллашад СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ Загарайн һунгуулиин 519-дэхэ округһоо һунгагдаха депутата кандидаттаар Социали Ажалай Герой, бага комплексо бригадын бригадир

Алексей Павлович Кудряшовые дэбжүүдэ нан. Энэ хүн ехэ хүндэтэй, ажалла бэрхэ, үнэн сэхэ худалмэришэн, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат. Манай этингэл найдбарине гүисэд хариулаха байха, — гэжэ тэрэ мэдүүлээд, удаан кандидаттайнга ажалла нармаре, нинитын ажал абуулгыс хэлэжэ үгэбэ.

Загарайн аймагай XXI партсездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. М. Бузин, Улаан-Удын аймагай «Улаан Оронго», «Искра» колхозуудай парткомой секретарьнар П. Н. Нимаев, Ф. Н. Чебукин, «Банкал» гэжэ хуралсалай ажакхун тракторист Н. П. Бурдуковский, Ивалдин кондитерска фабрикин хүдэлмэришэн В. Б. Казакова, Десятниковой дунда һургуулиин директор В. С. Пашинин гэгшэд үгэ хэлээ. Тинхэ зуураа нүхэр Пашининвой кандидатуре халуунаар дэмжэжэ.

Загарайн 519-дэхэ һунгуулиин округой депутата кандидаттаар нүхэр А. П. Кудряшовые дэбжүүлгэ гэгэн Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэгшэд, XXI партсездын нэрэмжэтэ колхозой гэгшэдүн Шэнэ-Элхин дунда һургуулиин коллективий хамтын суглаануудай абанан шидхэбэришүүдэ дэмжэхэ гэгэн тогтолд баталан абаа. Энэ һунгуулиин округһоо һунгуулаха зүбшөөлөө үгэхьенэ суглаанда хабаадагшад нүхэр А. П. Кудряшовые хандаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

СОВЕТСКЭ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН ЧССР-ТЭ АЙЛШАЛЫАН ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет Социалис Республика-нуудай Союзай партийно-правительствена делегаци Чехословакиин Коммунист партиин Центральна Комитетэй, Чехословакиин Социалис Республикын президентэй, правительствын урлалаар байшна оной майн 5-һаа 7 хүрэтэр албанай хэрэгээр Чехословакида айлшала. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүд, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн Украинан Компартиин ЦК-гай нэгдэхэ секретарь П. Е. Шелест, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүндэ кандидат, Белорусциин компартиин ЦК-гай нэгдэхэ секретарь П. М. Машеров, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Натусев, КПСС-эй ЦК-гай гэгшүүн, СССР-эй гададын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай гэгшүүн, СССР-һээ ЧССР-тэ байдаг элчин сайд С. В. Червоненко гэгшэд совет делегациин бүридэлдэ оролсоо.

Толлолдоһон коммюнике соо хэлэгдэхэний ёһоор, Прагын Кремлинн Владиславска зал соо 1970 оной майн 6-да хани барисаан, харилса холбоон ба харилсан тухалалсага тухай шэнэ совет-чехословак догворо доро гар табигдаа.

СССР-эй партийно-правительствена делегаци Чехословакине фашист булмтаргаһадаа сүлөөлөөр 25 жэлэй өдө һайндэрлэгдэ хабаада. Энэ һайндэрлэглэнь совет, чехословак арадуудай, социалис хани барисаата орунуудай арадуудай эбдэршгүй хани барисаанай тодо гэршэ боложо тодоороо.

Прагада ошоод байха үедөө совет делегаци КПЧ-гай ЦК-гай нэгдэхэ секретарь Г. Гусак түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын партийно-правительствена делегацитай хэлсээнүүдэ хэзэ. КПЧ-гай ЦК-гай Президиумай гэгшүүн, СССР-эй Президент Людвиг Свобода, КПЧ-гай ЦК-гай Президиумай гэгшүүн, СССР-эй Федеральна правительствын түрүүлэгшэ Л. Штругуал, КПЧ-гай ЦК-гай Президиумай гэгшүүн Чешска областһуудта партийна хүдэлмэри хүтэлбэрлгэн таларга КПЧ-гай ЦК-гай борогой түрүүлэгшэ П. Импиний, КПЧ-гай ЦК-гай Президиумай гэгшүүн, КПСС-эй ЦК-гай нэгдэхэ секретарь Я. Ленарт, Президиумай гэгшүүн, КПЧ-гай ЦК-гай секретарь В. Бияк, КПЧ-гай ЦК-гай Президиумай гэгшүүндэ кандидат, ЧССР-эй Федеральна правительствын түрүүлэгшын орлогшо В. Гула, КПЧ-гай ЦК-гай гэгшүүн, ЧССР-эй гададын хэрэгүүдэй министр Я. Марко, КПЧ-гай ЦК-гай гэгшүүн, КПЧ-гай ЦК-гай уласхоорондын политикын таһагыс даатша П. Ауэрсперг, КПЧ-гай ЦК-гай гэгшүүн, ЧССР-һээ АССР-тэ байдаг элчин сайд В. Коуцний гэгшэд чехословак делегациин бүридэлдэ оролсоо.

Совет делегациин айлшалалгын үедэ совет арада, тэрэний Коммунист партида үнэн зүрхэнэй хани барисаанай баяр мэдэрлэй чехүүд ба словакүүдэй зүрхэндэ, ухаан бодолдо хэтэ мүнхэдөө үлэхьенэ чехословак арад дахинаа тодорхойлон харуулба гэжэ коммюнике дотор заагдана. Чехословакиин ажалшад Чехословакине сүлөөлгэһэнь түлөө, арадай ажакхун нэгдэхэ бодхоолтодо, социалис байгуулаха эхэ тухаламжа үзүүлгэһэнь тухай Советскэ Союзда гүнзгэ баяр байсаллан хүргэнэ. Гитлеровскэ фашизмадэ эсэргүү тэмсэлдэ хамтаа адханан шунаараа баталдагдан хани барисаан ба холбоон Чехословакиин сүлөөлгэһэний һүүлээр чехословак гүрэнэй амгалан тайбан байдалда хүгжэлтэн ба аюулгүй байдалай бата байдала мүн оройной эконоимиска ба политикска талаараа тогтуртай байлгын шухал хүндэсэл боло гээд ЧССР-эй ажалшад гүнзгэ баяр хүргэнэ.

Чехословакидахи революцида эсэргүү хүсэгүүдэй урбалгыс 1968 ондо таһалдуулан Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай аха дүүгэй интернациональна тухаламжыс чехословак тала үндэрөөр сэнгэнэ.

Мүнөө марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үндэрөөр хоёр оройной хоорондохон нүхэр ёһоной харилса холбоо ба бата нэгдэллэе бэхжүүлхын тула бүхэ арга боломжонуд хангагдахы.

Хани барисаан, харилса холбоон, харилсан тухаламжа тухай совет-чехословак шэнэ догворо доро гар табигда энэ баримтыс элээр гэршлбэ. Партийно-правительствена делегацинүүд энэ догворой уда шанарыс үндэрөөр сэнгэнэ. 1943 оной союзническа догворой уг заншалыс нэрэстэй түрэгээр үргэлжлүүлэн, шэнэ догворо һүүлэй 25 жэлэй турша соо уласхоорондын ажабайдалда боломжон бүхэ хубилалтануудыс бүрин хараадаа абажа, дэлхэй дээрэ социализмын байгуулагтын хүгжэһыс, совет-чехословак харилса холбооной эрхэр урғанан хэмжэе харуулаа. Энэ догворой шэнжэ шарынрыс социалис оронуудай хоорондо тогтонжорһон шэнэ түхэлэй харилса холбоонудтай бүрин тааралдана.

Шэнэ догворо хоёр оройной хоорондоо социалис хани барисаата оронуудай бата нэгдэлд ба нягта холбооо бэхжүүлгэ эрмэлзэл оролдгыс харуулжа, Европын бүхэ гүрэнүүдэй хоорондохон эб найрамдал, аюулгүй байдал ба харилса холбоо ханга-

ха хэрэгтэ нийлэлд эхээр нүлөөлхэ гэжэ хоёр делегаци сэдхэлээ хангалар тэмдэглэнэ гээд коммюнике дотор заагдана. Тус догворо 1968 оной августын 3-да сонсоһон Братиславска мэдүүлгын гол ёһонууда Советскэ Союз ба Чехословакиин үнэн сэхэ байһыс гэршлэнэ. Тэрэ мэдүүлгын ёһоор, арад бүхэнэй баатарлгэ, эрэлхэ зоримгой ажаллар олоһон социалис туйлалтануудыс дэмжэлгэ, бэхжүүлгэ, хамгаалга хадаа бүхэ социалис оронуудай интернациональна уялга болоно.

Хэлсэнүүдэй үедэ партинууд ба гүрэнэй хоорондохон хоёр талын холбоонудай асуудалаар, мүн хоёр талыс һонирхуудга уласхоорондын олон тоото асуудалануудаар һанал бодохо мэдэлсээ.

Чехословакиин партийно-правительствена делегациин 1969 оной октябрыда Советскэ Союзда албанай хэрэгээр ошоһоной удаа СССР ЧССР хоёрой хоорондохон хоолоонуд улам бэхжэхэ гэжэ хоёр тала тэмдэглэбэ гээд коммюнике дотор саашадаа хэлэгдэнэ. Советскэ Союз ба Чехословакиин хоорондохон политикска, худалдаа наймаанай, эконоимиска, научно-техникска харилса холбоон амжалттайгаар хүгжэжэ, хоёр оройной арадуудай гол аша тухада, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэй тааралдана. Советскэ Союз ба Чехословакиин Варшавска догворо ба Экономическа харилсан тухаламжалгын совет доторхи олон талын харилса холбоогоо саашада һүгжөөлгөе хэзэ урда тээхи хангалтаар тоолоно.

Хэлсэнүүдэй үедэ гададын политикска асуудалануудта нийлэлд эхэ анхарал хандуулагдаа. Социалис хани барисаата оронууд мүнөө үеын революционной шидхэхы хүсэн бодолог буланда мэдээжэ баримтыс үндэһэлэн, гададын политикска социалис оронуудай нэгдэллэе хангаха хэрэгтэ СССР ба ЧССР гол анхарал хандуула гээд хоёр тала нэгэн һаналтайгаар тэмдэглэбэ. Социалис оронуудай хамтын аюуланууд уласхоорондын коммюнике хүдэллөө, империализмад эсэргүү бүхэ хүсэгүүдэс ягтаруулгын шухала нүхэсэл болоно. Европын гүрэнүүдэй зүблөө зарлаха тухай асуудалаар ойрын үе сагта үгээс ойлогшоо зорилготойгоор эдэхитэй ажал аюулуудаа үргэлжлүүлгээр шидингэн байһана дахинаа лабала.

Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхжүүлгэ талаар ашаг үр эхэтэй хэмжээнүүдэс бөөлүүлгээр политикска, оршон байдал хангалданхай гээд Советскэ Союз ба Чехословаки батаар этгэнэнэ.

Израилин эсэрхэг түрмэхэй милитарис бүлгүүдэй гэмээр өрбө, аюул эхэтэй болоһон Дүтын Зүүн зүгтэй байдал хоёр талын һанаа зообожо байһаар, Тиммэхэ Израилин эсэрхэг түрмэхэй аюулгүйн хойлоһонгуудыс усадхаан тула, нэн түрүүн Израилин сэргэшдыс арабай газар дээрхэс гаргахын тула араб оронуудай үнэн зүбтэй тэмсэллэс дэмжэхэр шууд шидингэн байһана дахинаа лабала. Аюулгүйн Советэй 1967 оной ноябрын 22-ой резолюцине дүүргэлтэ Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал тогтохоо зүб замнын болоно.

Делегацинүүд Азин Зүүн-Урда зүгтэй үйлэ эрэгүүдэ зүбэн хэлсэхэ зуураа, США-гай империалистнууд шахаруу шанга байдалыс, илаглага Индохитадта, һүжэрөөхэ шэнэ аюулануудыс хэнэ гэжэ тэмдэглэбэ. Вьетнам арада эсэргүү США-гай эсэрхэг түрмэхэй аюулануудыс, энгэй хүн зонуудтай ДРВ-гэй районнуудыс американ эвцидин ээрлгэ муухайгаар бомбодолгыс, американ эсэрхэгшидэй Камбоджын газар руу довтолон оролгоё, Лаосой хэрэгтэ ээсбэйгэ хүсөө хамгааран оролгоё үргэхэһыс хоёр тала эрд шууд буруушааба. Пролетарска интернационализмын ёһонуудтай тааралдуулан, баатар вьетнам арада, эрхэ үлөөс ба бөө даанхай байдалай түлөө тэмсэлгэс Индохитадтай бүхэ арадуудта бүхэ талын тухаламжа үзүүлжэ үргэлжлүүлгэ юм.

В. И. Ленинэй түрһөөр 100 жэлэй өйө һайндэрлэлгэ бүхэ дэлхэй дээрэ уласхоорондын коммюнике ба хүдэлмэришнэй хүдэллөөс саашада бэхжүүлгын тэмдэг доро үнгэрөө, марксизм-ленинскэ үзэл сурталыс олонитын хүгжэлтын хэрэгтэ, тэрэ хүгжэлтын агууехэ шэнэхэдэн хубилгалтын хүсэнүүдэй ургажа байһан нүлөөс харуулгыс хоёр тала сэдхэлээ хангалар тэмдэглэбэ гээд коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй июньд болоһон Коммунист ба худалмэришнэй партинуудай зүблөөн дээрэ тэмдэглэһэнэй ёһоор, Ленинэй бургалдаа үнэн сэхэ байла хадаа ревизионизм ба оппортунизмдын бүхэ үзэгдэлүүдтэ, хамтын дайсан болодог империализмад эсэргүү тэмсэлдэ, ангийн хамтын аша тула ба зорилгоонуудай түлөө тэмсэлдэ коммюнике хүдэллөөнэй үзэл сурталыс дайшалгыс нэгдэллэс бэхжүүлгэ эрилтэ аха дүү партинуудай урда төбиглана.

Хэлсэнүүд үнэн зүрхэнэй, аха дүүгэй хани барисаанай, талархалай оршон байдалда үнгэржэ, зүбшэн хэлсэгдэнэн бүхэ асуудалануудаар хоёр талын нэгэ һанал бодолтой байһыс элчхэйлгэ харуулба. СССР-эй партийно-правительствена делегациин аха дүү Чехословакида айлшала эрхэн ушар совет ба чехословак арадуудай хоорондохон бүхэ талын харилса холбооо хүгжөөжэ, социалис хани барисаата оронуудай нэгдэлд ба нягтаралыс бэхжүүлгэ хэрэгтэ шэнэ шухала хубита боложо үгөө гээд хоёр тала тоолоно.

Баргажан, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ һунгаха Бургажанай 517-дхи округой һунгаһадай түлөөлөгшэд округной суглаан хаяхан Баргажан тосхондо үнгэрөө. Эндэ 350 гаран хүн хабаада. Бунгалтын урда тээхи округной суглае коммиссин нэгээгэ.

Баргажан, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ һунгаха Бургажанай 517-дхи округой һунгаһадай түлөөлөгшэд округной суглаан хаяхан Баргажан тосхондо үнгэрөө. Эндэ 350 гаран хүн хабаада. Бунгалтын урда тээхи округной суглае коммиссин нэгээгэ.

Баргажан, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ һунгаха Бургажанай 517-дхи округой һунгаһадай түлөөлөгшэд округной суглаан хаяхан Баргажан тосхондо үнгэрөө. Эндэ 350 гаран хүн хабаада. Бунгалтын урда тээхи округной суглае коммиссин нэгээгэ.

Баргажан, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэ һунгаха Бургажанай 517-дхи округой һунгаһадай түлөөлөгшэд округной суглаан хаяхан Баргажан тосхондо үнгэрөө. Эндэ 350 гаран хүн хабаада. Бунгалтын урда тээхи округной суглае коммиссин нэгээгэ.

СОВЕТ АРАДАЙ АГУУЕХЭ БААТАРШАЛГЭС

КРЕМЛЬДЭ БАЯРАЙ СУГЛАН БОЛОО

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-
ехэ дайнда совет арадай илалта
туйлаар 25 жэлэй ойдо зориу-
лагдана, Москвагай ажалдаг
түлөөлшэдэй, Армин ба Флюдой
сэрэгшэдэй баярай суглаан майн
8-д Кремльдох Сьездүүдэй ор-
дон дотор болоо.

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Г. И.
Вороновой, А. П. Кирilenкын,
А. Н. Косыгинэй, К. Т. Мазуровой,
А. Я. Пельшин, Н. В. Подгорнын,
Д. С. Полянскин, М. А. Сусло-
вай, А. Н. Шелепной, Ю. В. Анд-

роповой, В. В. Гришинэй, П. И.
Федичевэй, И. В. Капитоновой,
Д. К. Кулаковой, Б. Н. Пономо-
ревой, М. С. Соломещевой прези-
диумд эрхэдэн, тэндэ сугларга-
лдат нэрмээ, удаан алыта ташал-
гаар угтаба. Зал соо нуугшад Со-

ветскэ Союзай маршалнуудыс, тэ-
ршэлэн фашис Германияс совет
арадай илаһаар 25 жэлэй ойн
найндэртэ хабаадахаа СССР-тэ
эрэнхэ социалис оронуудай сэргэй
делегацинуудыс хани халуунаар
угтаа.

Баярай суглаас Москва хотын
ажалшад депутатудай Советэй
гүсэдэкомой түрүүлэгш В. Ф.
Промыслов нэрбэ.
СССР-эй Оборонны министр, Со-
ветскэ Союзай маршал А. А. Гре-
ков түүхэтэ ойдо зориулагдана
элдхэл хээ.

новскэ, Белоруссин, Ясно-Кини-
невскэ ехэ довтолгоо абуула-
нууд, Молдавиен, Прибалтикей,
Заполари ба бусад олон иотагуу-
дыс сүлөөлж абууланууд тэдэ
шатуундынь болоно. Эгээрэй
ашаар фашис булмтарашад үнэ
дэлдэгдэн, Советскэ Союзай га-
зар дээрээс бүрин намангалдан
юм. Дайнай һуудын жэлдэ Совет
Армин хэни довтолгоо абуула-
нууд Европны арадуудыс фашис
эзэмдэгдээс абарха хэрэгтэ гинд-
хэхи үүргэ дүүргэ бэлэй.

горхоно. Эдэнэр илаһаар
сэлэ эсэстэн хүрөө, гүрөө,
линдэхи асар ехэ түр-
дүүрэг, Рейхстаг дээр
рогшадэй, бүхы совет эрэнхэ
хэни илалта түгэ ушаа
гын Германияс Советскэ Со-
саргай талаар илаһаар
лизимын илаһыс бүхы дээр
дээсээ бэлэй. Энэ хэни
агууехэ суртал болон
хуи хүсэной, илан багдан
байгаа.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТР А. А. ГРЕЧКЫН ЭЛИДХЭЛ

Хүндэтэ нүхэдүүд!
Хилын саанаһаа эрэнхэ хүндэтэ
айшад!
Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-
ехэ дайнай үедэ фашис Германияс
Советскэ Союзай иланһын хүн-
жэлтэ докжалтын замаар хүн тү-
рэлтэй докжалтай холбоотой
олохон үйлэ хэрэгүүдэй дундаһаа
эсгэн гайхамшагуудай нэгэн боло-
но. Совет арадай туйлаһан бүхэ-
дэ хэйдэн-түүхэтэ илалта социалис
байгуулагдын дабагдашагүй хүс-
еэс тэрэнэй тон булюе, капита-
лизмһаа үлүү һайниие элрхэйлэн
харуулаа. Энэ дайн хадаа дайнай
урда тэ совет арадай бүтээһэн бү-
хы хэрэгүүдэй, туйлаһан амжалта-
нуудай, Коммунис партини ба Со-
ветскэ правительствын бүхэ поли-
тинын шанга шалгалта болоо.

ИПСС-эй Центральна Комитетэй,
советскэ правительствын үмэнһөө,
тэдэний даалгараар амаршалай,
социалис Эхэ оройнооро аша ту-
һада гайхамшаг баатаршала тар-
ганаһын түлөө баяр баяскал-
хайн халуун үгэнүүдыс тэдэндэ
дамжуулахыени зүбшөөгт. Энэ
һайндэртэ дашарамдуулан, бэй-
хэ совет арадыс амаршалахыени, зо-
хон байгуулахы ажалдаа шонэ ам-
жалтануудыс туйлахыень хүсэхы-
ени зүбшөөгт.

Илалтын 25 жэлэй һайндэртэ
байскаһаа Варшавска догворто
хабаатай оронуудай, бусад соци-
лис ба хани барисаата оронуудай
сэрэгэй делегацинууд майнда эрн-
хэй.

Болгарин Арадай Республикын
Арадай оборонны министр армин
генерал нүхэр Добри Джуров тол-
гойлошотой Болгарин Арадай
армин.

Венгрийн Арадай Республикын
Оборонны министр генерал полков-
ник нүхэр Лайош Циниге толгой-
лошотой Венгрийн Арадай ар-
мин.

Олон оронуудай ба арадуудай
хамтын оролдогто хүсэлдгээр
дэлхэйн хоёрдох дайнай үедэ
фашис Германияс буга сохи-
лон түүхэтэ илалта туйлагдаа.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-
ехэ дайн арад бүтээһэн дайн ба-
гаа. Олон үндэһэ яһантай манай
оронной арадууд Коммунис партини
хүдэлбэрээр Онтарин туйлаһан
нүхэдэ аришан хамгаалаа, урда
тэһэ үдэгдөөгү эрлэхэ зориг,
олон баатаршала, бата тэсбэрэй
гаргаа. Социалис общество дотор
хүсэлтэ байдалта ба ажалтай
баяр жаргал үзэһэн арадыс, мар-
ксизм-ленинизмдин суртал болодо-
гын байдаг, коммунистүүдэй, лени-
нискэ партине тойрон һаатар
жагсаһан арадыс үбэһэ дээрһэн ба
хэрюулжэ шадха хүсэн байгаагүй
гэжэ манай оронной арадууд бүхы
дэлхэдэ үшөө дахин үнэншэмэ то-
дор харуулаа.

Илалтын 25 жэлэй һайндэртэ
байскаһаа Варшавска догворто
хабаатай оронуудай, бусад соци-
лис ба хани барисаата оронуудай
сэрэгэй делегацинууд майнда эрн-
хэй.

Вьетнамай Демократическа Рес-
публикын Национальна оборонны
министрай орлогшо генерал-майор
нүхэр Чан Кюн Хай толгойлошотой
Вьетнамай Арадай армин.

ГДР-эй Национальна оборонны
министрай армин генерал нүхэр
Гейнце Гофман толгойлошотой
Германийн Демократическа Рес-
публикын Арадай национальна ар-
мин.

Тини Советскэ Союзай оборонно
түгэс хүсэ шадалай экономическа,
социально-политическэ ба суртал
бодолой шиндэхэ үндэһэ һури-
нууд тогтоогоо һэн.

Антигитлеровскэ коалициний
талаар манай союзник байһан ор-
онуудай арадууд болон эбэртэ
хүсэнуудэй зүбөөг фашизмдыс буга
сохино хэрэгтэ оруулан хуби-
тан мэдээжэ.

Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Майн арад зон дайнай жэл-
нүүдтэ ажалтай ба дайшалгыс гай-
хамшаг баатаршала гаргаа, баа-
тар-арад, илаһа-арад гэрэн алдар
солодо хүртөө!

Корейн Арадай-Демократическа
Республикын Национальна оборонны
министрай нэгдэхэй орлогшо
— генералһа штабэй начальник,
армин генерал нүхэр О Дин У
толгойлошотой Корейн Арадай
армин.

Америкийн, Английн ба Фран-
цин засаг барисаа бүлэгүүдэй
хорого бааламд политикһа хүн түр-
элдэнг эхэ гай гасалан ушаруулаа.
Тэдэний политикһаа уламжалал
юун болоо гэхэдэ, фашис болго-
шотын ба хилалтын аюул олохон
оронуудай арадууд тохилодо
болон, Гитлеровскэ Германияс өд-
тэй эсэрүүсэлтэй ушарангүй,
багахан болзоо соо Австри, Чехо-
ловакия, Польша, Франция, Бельги,
Голланди, Дани, Норвеги, Югосла-
ви, Греци ба бусад оронуудыс
эзэмдэнг байна. Хурин тахал гэр-
ээһэн һүрэг дээрмэндэ зог-
соох хүсэн капиталис оронуудта
байгаагүй.

Уласхоорондын байдалай өрлө-
бэрхэтэ болон хуудай, «нүх-
сэлтэ» гэрүнүүдэй зүбөөг аюул
тохилодох байһан тухайла манай
арда ХХП советскэ трестуна-
һаа арад золдоо хэлжэ бэлэй.
Тэрэ үшөө совет хэлдэйн, радио
дамжуулахыень кинофильмүүд-
эй бүхы шүгэляһын, нэгэ тала-
һаа, тон һэримжэтэй байха, ээрх
хөгүрүмшэй довтолгоо хариу
үгээр болон байһа гэрэн мэдэр-
лэр, нүгөө галаһаа — социалис
Эхэ орондойнай дайсамай хэлдэн
ороо һанш, буга эдаа сохибохы
гэрэн политическэ этигэлээр, бата
надабарин мэдэрлээр нэгторон-
хэй байгаа. Энэ этигэл найдаба-
римнай марксистско-ленинскэ сур-
тал бодолой үнэн зүбтэ, социалис
байгуулагдын тон булюуда, Совет
гүрэнһингө туйлаһануудта этиг-
дэг абадлаһаа эшэ үндэһэтэй бай-
һан. Совет гүрэн даһе зайсуулаха
гү, али ядахын сагта тэрэнэй хэм-
жээ хизарлаха гэжэ оролдон,
сэрэгэй политическэ хэдэ хэдэ
шухала абуулануудыс хараалан
бэлдүүлэ бэлэй.

Дайнай тинмэ хэсүү үедэ ленин-
скэ партини, тэрэнэй Центральна
Комитетэй зоригуулахы, эмхидхэ-
хы, хүтэлбэрлэхы үүргэ түгэлдэр
эхээр тоторон харагдаа. Партини
Центральна Комитет ба правитель-
ство даһантай тэмсэхэ программа
хараалдаа, тэрэниие 1941 оной
июниин 29-нэй директив дотор
найруулаада, дайнай политическэ
туйлаһан олоо аргануудынь хэр-
раалһан байна. Коммунис парти
дайнай түрүүшын һарануудай бэр-
хэтэй оршон байдалта тэрэ про-
граммаа бэлдүүлхын тула, Эхэ
оронноо хамгаалаада оройногтоо
бүхы хүсэ элсүүлхын тула аймаг-
һаа хүсэ хүдэлгэри хэни юм.
СССР-эй Верховно Советэй Пре-
зидиумэй, ВКП(б)-гэй ЦК-гай,
Арадай Комиссарийн Советэй
бэрэр И. В. Сталин түрүүтэй Гу-
рэнэй Оборонны Комитет байгуу-
лагдаа һэн.

Гүрэнэй Оборонны Комитет дай-
самай хариу үгэхэ оройногтоо бү-
хы абуулануудыс хүтэлбэрлэдэг
байгаа. Довтолон орлогтын аюула
саг зуура оронной районуудһаа про-
мышленостингэ түгэлдэр дэлхэйн
хэдэ урлань үзэгдөөгү хэмжээ
абуула бэлдүүлгэдэн, фронт
гүл хоёр нэгдэлдэнг дайналхы
дотор болгодоһон юм. «Бүхы
хэмжээ фронтдо, бүхы юумээс
илаһтын тулаа зориулаха!» гэһэн
урна — фашис булмтарашада
эсэрүүсэл тэмсэгшэ совет хүнүүд
тэ айнашагүй хуули болоо бэлэй.

Совет Арми фашис түрмхэй-
лэлтын замыс хааһаа гадна, не-
мец-фашис армине буга сохинон,
дайсамай гол хүсые, тэрэнэй сэр-
гэй техникны үгэхэ хэни байна.
Хоёр лэ хэ байлдаанай үедэ —
Сталинград ба Курскын ороншо
— булмтарашад 1 миллион 300
манган солдат ба офицерүүдээ,
13 манган ехэ буу болон мином-
дуудаа алдаа һэн. Совет-герман
фронт дээрэ бүхэдэ 500 гэрэн не-
мец дивизион, фашис Германияс
союзнигуудай 100 шаху дивизион
һамта сохиулан сэрэгэй тон хэ
техник үгэхэ хэргэлэн байгаа.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Гитлеровскэ Германияс, тэрэнэй
Европодохи, Азидахы союзнигуу-
дыс буга сохинон абадал дэлхэйн
революцинон, демократическа ба
националь-сүлөөлгэлтын хүдэлөө-
нэй докжалын тула, Европын ба
Азиын хэдэн оронуудта революци-
нуудай амжалтаһаа бэлдүүлгэдэн,
дэлхэйн социалис байгуу-
лагта тогтоохын тула таатай зо-
хид, түүхэтэ оршон байдал хангаа.
Фашис Германияс илагдаһаар
25 жэлэй ойн — манай арадай, бү-
хы түрүү хүн түрэлтэй эхэ һайн-
дэр болоно. Унгарһон хэрэгүүдэ
мүнөөдэрэй зорилгонуудтай жэһэн
сэрэгшэдээ, гаргадалан баатар-
шалайн удаа шанарыс бүри эли
тодорой ойлгонодо. Германияс
шүтэйгэ тулаһан тэмсэлэй
үдэ ами наһаа алдагна хэдэн
миллион хүнүүдэй дурасхаалы
үмэн, дор дохин ёһолонһон. Эсэгэ
ороноо хамгаалгын Агууехэ
дайнай хүрэттэй тулаһануудта
хабаадаһаад сольме дууданабын.
Манай һайндэр — совет эбэртэ
эй алдар солһын һайндэр мүн. Энэ
хадаа унгарһон дайнай ветеран-
нуудыс, фронтын ба тылэй баатар-
нуудыс, түүхэтэ илалта ханган
бүхы хүнүүдыс арад түмэнэй гэр-
хүдэрлэдг байһанай эли тодо
гэрэн болоно.

Польшын Арадай Республикын
Июньскэ хуураһаар генерал-полков-
ник нүхэр Ион
Ионичи толгойлошотой Румыниин
Социалис Республикын эбэртэ
хүсэнуудэй.

Гэбэшье, Советүүдэй оронон
оршон байгаа сагта дэлхэйн эзэм-
дэнг зонхилго тэсбэрүүд бэлдүүл-
гэдэ наадагхаагүй гэжэ фашис
удамаршад мэдэжэ байһан. Гитле-
ровскэ баруун тэһэ хунгшон
илалтануудыс туйлаһанай хүтээр
СССР-эй эсэрүүг сохино хэ саг
болоо гэжэ тоолоно байгаа.

Гүрэнэй Оборонны Комитет дай-
самай хариу үгэхэ оройногтоо бү-
хы абуулануудыс хүтэлбэрлэдэг
байгаа. Довтолон орлогтын аюула
саг зуура оронной районуудһаа про-
мышленостингэ түгэлдэр дэлхэйн
хэдэ урлань үзэгдөөгү хэмжээ
абуула бэлдүүлгэдэн, фронт
гүл хоёр нэгдэлдэнг дайналхы
дотор болгодоһон юм. «Бүхы
хэмжээ фронтдо, бүхы юумээс
илаһтын тулаа зориулаха!» гэһэн
урна — фашис булмтарашада
эсэрүүсэл тэмсэгшэ совет хүнүүд
тэ айнашагүй хуули болоо бэлэй.

Совет Арми фашис түрмхэй-
лэлтын замыс хааһаа гадна, не-
мец-фашис армине буга сохинон,
дайсамай гол хүсые, тэрэнэй сэр-
гэй техникны үгэхэ хэни байна.
Хоёр лэ хэ байлдаанай үедэ —
Сталинград ба Курскын ороншо
— булмтарашад 1 миллион 300
манган солдат ба офицерүүдээ,
13 манган ехэ буу болон мином-
дуудаа алдаа һэн. Совет-герман
фронт дээрэ бүхэдэ 500 гэрэн не-
мец дивизион, фашис Германияс
союзнигуудай 100 шаху дивизион
һамта сохиулан сэрэгэй тон хэ
техник үгэхэ хэргэлэн байгаа.

Совет Арми фашис түрмхэй-
лэлтын замыс хааһаа гадна, не-
мец-фашис армине буга сохинон,
дайсамай гол хүсые, тэрэнэй сэр-
гэй техникны үгэхэ хэни байна.
Хоёр лэ хэ байлдаанай үедэ —
Сталинград ба Курскын ороншо
— булмтарашад 1 миллион 300
манган солдат ба офицерүүдээ,
13 манган ехэ буу болон мином-
дуудаа алдаа һэн. Совет-герман
фронт дээрэ бүхэдэ 500 гэрэн не-
мец дивизион, фашис Германияс
союзнигуудай 100 шаху дивизион
һамта сохиулан сэрэгэй тон хэ
техник үгэхэ хэргэлэн байгаа.

И. Социалис Эсэгэ ороноо
хамгаалха Ленинскэ суртал
бодолой илагдашагүй туг дор

Нүхэдүүд!
Фашис Германияс совет арадай
илаһаар хорин табан жэлэй ой оч-
сон оршон байдалта һайндэрлэдэг
байна. Коммунис партине эмхид-
хэн байгуулаха, Совет гүрэнэй
үндэһэ һуури табиха, бүхы дэлхэйн
айшад ажалшад войждэ ба сөгшэ
Владимир Ильич Ленинэй түрөө-
һөө 100 жэлэй гайхамшаг ойн
һаяхан тэмдэглэдэ байнабын.

Америкийн, Английн ба Фран-
цин засаг барисаа бүлэгүүдэй
хорого бааламд политикһа хүн түр-
элдэнг эхэ гай гасалан ушаруулаа.
Тэдэний политикһаа уламжалал
юун болоо гэхэдэ, фашис болго-
шотын ба хилалтын аюул олохон
оронуудай арадууд тохилодо
болон, Гитлеровскэ Германияс өд-
тэй эсэрүүсэлтэй ушарангүй,
багахан болзоо соо Австри, Чехо-
ловакия, Польша, Франция, Бельги,
Голланди, Дани, Норвеги, Югосла-
ви, Греци ба бусад оронуудыс
эзэмдэнг байна. Хурин тахал гэр-
ээһэн һүрэг дээрмэндэ зог-
соох хүсэн капиталис оронуудта
байгаагүй.

Уласхоорондын байдалай өрлө-
бэрхэтэ болон хуудай, «нүх-
сэлтэ» гэрүнүүдэй зүбөөг аюул
тохилодох байһан тухайла манай
арда ХХП советскэ трестуна-
һаа арад золдоо хэлжэ бэлэй.
Тэрэ үшөө совет хэлдэйн, радио
дамжуулахыень кинофильмүүд-
эй бүхы шүгэляһын, нэгэ тала-
һаа, тон һэримжэтэй байха, ээрх
хөгүрүмшэй довтолгоо хариу
үгээр болон байһа гэрэн мэдэр-
лэр, нүгөө галаһаа — социалис
Эхэ орондойнай дайсамай хэлдэн
ороо һанш, буга эдаа сохибохы
гэрэн политическэ этигэлээр, бата
надабарин мэдэрлээр нэгторон-
хэй байгаа. Энэ этигэл найдаба-
римнай марксистско-ленинскэ сур-
тал бодолой үнэн зүбтэ, социалис
байгуулагдын тон булюуда, Совет
гүрэнһингө туйлаһануудта этиг-
дэг абадлаһаа эшэ үндэһэтэй бай-
һан. Совет гүрэн даһе зайсуулаха
гү, али ядахын сагта тэрэнэй хэм-
жээ хизарлаха гэжэ оролдон,
сэрэгэй политическэ хэдэ хэдэ
шухала абуулануудыс хараалан
бэлдүүлэ бэлэй.

Гүрэнэй Оборонны Комитет дай-
самай хариу үгэхэ оройногтоо бү-
хы абуулануудыс хүтэлбэрлэдэг
байгаа. Довтолон орлогтын аюула
саг зуура оронной районуудһаа про-
мышленостингэ түгэлдэр дэлхэйн
хэдэ урлань үзэгдөөгү хэмжээ
абуула бэлдүүлгэдэн, фронт
гүл хоёр нэгдэлдэнг дайналхы
дотор болгодоһон юм. «Бүхы
хэмжээ фронтдо, бүхы юумээс
илаһтын тулаа зориулаха!» гэһэн
урна — фашис булмтарашада
эсэрүүсэл тэмсэгшэ совет хүнүүд
тэ айнашагүй хуули болоо бэлэй.

Совет Арми фашис түрмхэй-
лэлтын замыс хааһаа гадна, не-
мец-фашис армине буга сохинон,
дайсамай гол хүсые, тэрэнэй сэр-
гэй техникны үгэхэ хэни байна.
Хоёр лэ хэ байлдаанай үедэ —
Сталинград ба Курскын ороншо
— булмтарашад 1 миллион 300
манган солдат ба офицерүүдээ,
13 манган ехэ буу болон мином-
дуудаа алдаа һэн. Совет-герман
фронт дээрэ бүхэдэ 500 гэрэн не-
мец дивизион, фашис Германияс
союзнигуудай 100 шаху дивизион
һамта сохиулан сэрэгэй тон хэ
техник үгэхэ хэргэлэн байгаа.

Совет Арми фашис түрмхэй-
лэлтын замыс хааһаа гадна, не-
мец-фашис армине буга сохинон,
дайсамай гол хүсые, тэрэнэй сэр-
гэй техникны үгэхэ хэни байна.
Хоёр лэ хэ байлдаанай үедэ —
Сталинград ба Курскын ороншо
— булмтарашад 1 миллион 300
манган солдат ба офицерүүдээ,
13 манган ехэ буу болон мином-
дуудаа алдаа һэн. Совет-герман
фронт дээрэ бүхэдэ 500 гэрэн не-
мец дивизион, фашис Германияс
союзнигуудай 100 шаху дивизион
һамта сохиулан сэрэгэй тон хэ
техник үгэхэ хэргэлэн байгаа.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най удэрнуудтэ хараа
совет хүнүүд социалис
системдэ, тэрэнэй хэни
эмхидхэлэй ара боом-
марксистско-ленинскэ
Эсэгэ ороноо хамгаал-
дайна совет арадыс
илаһтын гол эша ушаа
га гэжэ үшөө дахы
хо ёһоорол. Омгоруу
Совет обществоһын со-
политическэ нэгдэл, СССР-
Совет обществоһын со-
дуудай хани барисаа
партини тойрон тэвэр
жагсаһагай байга, совет
просветска интерна-
эбэртэ хүсэнуудэй
олооро баатаршата
оршон гаргала манай
дорхойлохон гол нүхэр
но гэжэ тоолох хэрэг
Совет Эбэртэ
илагта хадаа пролетар
сэрэгэй организацитай
хидхэн хуурагдаһаар
рэгэй наукин хуураа
совет сэрэгэй органи-
армин сэрэгэй органи-
теги ба тактикаһаа
най гэршэ болохо
Совет сэрэгшэдэй
саалта абажа, манай
тизанууд дайсамай
дээр баатарин тэмсэ
санай ара талаа зал-
арадай тэмсэл совет
гаргалтай эли толор
энэ тэмсэл манай
на нэмэрй оруула.

Унгарһон дайнай дүрүн-
най

АССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТР А. А. ГРЕЧЖЫН ЭЛИДХЭЛЭЙ ТҮГЭСХЭЛ

(Эхнийн 2-дхи нүүрт)

III. Дайнай хургаалууд ба мүнөөнэй үе саг

Дүүрэгтэй сагнаа хойшо жэл үнгарб. Мүнөө бүхү дэлхэйн политикойндоогор харагдаггүй турлэнтэй үмэнэ гэдэгдэеү табидаг. Гэрэл дүүнүүд, хамаггүй түрүүлэлтэй мүнөөнэй хуралбарнуудта хүлөө...

Индэс удаан сагай үгэсдэ, дэлхэйн хоёрдох үеэсхэйн шалтгаанууд, шэнэ шарыне, хургаал, хойшоногуудые зүбөөр, хоёр тайлбарлан ойгохоомоо бүрэн бии. Зүгөөр дэлхэйн империализмын харьцангуй ээрхэг түрмийн үгэсдэ оройдоошье таа...

Совет эрхэмийн мүнөө промшлэны ба хүдөө ажарын үйлдэриин угааг хэж хэмжээгээр тодорхойлохоогоо гадна, харин шанаарайгаа талаар шэнэ шатадагман гарга, нийтэн үйлдэриин ашаг орш, бүхү арадай ажарын наацоотехническ хэмжээгэй дээшлэдэг шухалын шухала шгэлдүүдэйш нэгэн болоно.

Арадай зохион байгуулгы зорилгоудай орбо ба горитой байха түдэс совет хүнүүдэй марксистско-ленинск хатуулагда. Коммунист парти бүрү ехэ анхарал хандуула. Коммунизм байгуулагшад бэй отрядудые савшадан улам илгээр жагсаалгада, ахад дүүргэйн нэгдэлд Коммунист парти ба Советскэ правительствын политика шгэлдүүлдэг. Дайнай жэлүүдэ шүүрэн шанага туршалтанууды барига гархан хүдэлмэршэн ангийн ба таряашадай холбоо барисан, СССР-эй арадуудай хани барисан Совет гүрэнэй мүнөө үе сагай хүржэлтэдэ шэнэ, бүрү дээдэ шатада гарга.

Үнгэрэн хорин табан жэлэй тэрэс советскэ Союзай экономическа ба политическэ хүсэ шад хэдэн дахин нэмэн урга. Нэгэн доро тэрэнэй сэрэгэй хүсэ шад тугээдэг ехэ болоно байна. Коммунизм байгуула ба тэрэниэ хамгаалха талаар манай баатарлгй арадай дүүргэжэ шадхаар бэш зорилгоонуд ба хэрэгүүд мүнөө байхагүй.

Дэлхэй дээрхи түрүү марксистско-ленинск соёл сурталгаар нэб тэрэн совет арад дайнай хүндэ хүшэр жэлүүдтэй нийтэн хүржэлтын түрүү хара шгэлдэе хамгаалха, хүндүлэй ухаан болдгүй ба ханал сэхээлэй түлөө бүхэдэлхэйн тэмсэлдэ социализмын шэнэ илалта туйлахын тулада, манай үе сагай бүхү тугээдэг хүсүүдтэй түүхтэй долболтын бүрү хүсэтэйгөөр үргэлжэлтын тулада дайнай хойто тээхэ үедэ хэжэ болохо юмье эгзэн элэ эхээр хэж.

Мүнөө империализм бэш, харин социализм түүхтэй үсхэлдэе гартаа барина ябана, социализм түүхтэй долболто хэнэ. Хүн түрэлтэйн хүржэлтын гол сэхэ замьнен мүнөө дэлхэйн социалист системэ, дэлхэйн хүдэлмэршэн анги, бүхү революционо хүсүүдтэй долбоортой гээд коммунист ба хүдэлмэршэнэй партинуудай Москва болон уласхоордын Зүблөөнэй тобилолнуудай нэгэн соо хэлэгдэнэ. Зүгөөр энэ хадаа хүндэ хүншөөрөнд дэлхэйн империализм эсэхэ гү, али эбсэхээр бэлэн байна гээн

удхатай бэш. Тэрэнэй эгзэн элэ ээрхэг түрмийн отрядуд түүхын шүүрэн шанага хургалнууды хэрэгсэхые хүсэнгүй. Дэлхэйн хоёрдох дайнай, тэрэнэй хамта хорин зуун жэлэй бусад бүхү түүхтэй туладануудай дүнгүүдэ «хубилгахобди» гэжэ үшөөл найдадаг байна. Империализмын хархис этгээдүүд сэрэгэй бэлдхэл гэлүү эхээр дэлгэрүүлнэ, политическэ ба сэрэгэй уршата абууланууды хэжэ замда орхоодо, өөрынгөө ээрхэг түрмийн стратегие Советскэ Союзда, бусад социалист оронуудта эсэргүүтээр шгэлдүүлнэ.

Американ империализм уласхоорондын хархис хүсүүдтэй, ээрхэг түрмийн абуулгын ба дайнай гол түшгэг тугуурин боложо абуула хэнэ. Тэрэ хадаа рачетилерна эбсэхүүдэй угааг ехэ илгээ байгуулаа, өөрынгөө орингөө капиталист гүрүүдтэй сэрэгэй гол бааз боллоо. США-ай империализм этгээдүүд вьетнам арада эсэргүүтээр түрмийн дай хэнэ. Кубын Республикада эсэргүүтээр зэбсэгтэ интервенци хэжэ нэгдэн, араб гүрнүүдтэй эсэргүүтээр Израилын хэжэ байхан ээрхэг түрмийн абуулгын элбхэтэйгээр дэмжэнэ. Олон тоото сэрэгэй харата абууланууды, хархис урбалтанууды амхидхэнэ. Мүнөө үедэ США Лас-Вегас гатар дээр сэрэгэй абууланууды дэлгэрүүлнэ, Камбоджо руу ээрхэг түрмийн сэрэгүүдэй долболто оролгы бэлдүүлнэ, тэрэнэй бөө эбанги байдалы убаггүйгөөр эбдээ, Вьетнамтай Демократическа Республикы дэхэд зарилгй эрхэ сөлөө ба бээ даанхай байдалда халдан оролгын хэлэгдэнгүй үлдэг үе уни хада үнгэрөө гэжэ империализм ээрхэг түрмийн шүүдэй илгээ болгохо сэг тулажа ерээ.

Европо түб дээр оршон байдал урднжихид мэтэ түшүүрлэнтэй, тогууртгүй байна. Баруун Германияда үнөөгөө абаха, Европын мүнөөнэй жилүүдтэй дахинна харжа үзэхэ гэгэн уласхоорондын түшүүрлэнтэй байдалы гуримшуулагда эсэргүүсэхэ урланууды үсөөн бэш жагнама болхо байна. ФРГ-эй гададын политикын шиндхэдэг бүлэг хүнүүд мүнөө дэлхэй дээр боложо байхан хубилтанууды, Европодо тогтоно бодото байдалай үндэсөөр социалист гүрнүүдтэй харилсаагаа гуримшуулаха шухала болло гэжэ Баруун Германиян хүн зоной нийтэ олонингэй ойлодо болон ушары харадаа абаха баатай болохохй. Зүгөөр Баруун Германиян гүрэнэй политика урдын үлгээлгөө, эб найрамдалда, Европын арадуудай аюулгүй байдалда харша хуушанай хараа болдожо болот дүригүүдтэй үшөөл сэрбэдэлдэггүй байбар. ФРГ-эйн хүтэлбэлдэхи бүлэг хүнүүдэй болото байдалы хэр зэргээр мэдэржэ, энээнэй үндэс хүрүи дээр өөндөгөө болонгид абуулаха хэр шадхаа байгыне эрээдүйн саг харуула юм аабэа.

ФРГ-эй, Европын арадай ерээдүй болот сэрэгэй ээрхэг түрмийн абуула хэхэдэ бэш харин амгалан байдалтай, бусад арадууд болон гүрнүүдтэй, тэрэ тоолд Советскэ Союзтай, хани харилсаатай байхадаа ашатай юм гэжэ совет хүнүүд гүнээгээр этгэнэнэ.

Мүнөө империализм хүсүүдтэй амаршы арга, ашануудт социалист дэлхэйд эсэргүү ээрхэг түрмийн дайнай амжалты асариа шадхагүй юм 25 жэлэй саада тэрэ совет оройн хүсые фашист Германия болон тэрэнэй союзниудтэ диндлэжэ шаддагүй энэ. Харин мүнөө социализм эсэргүү ээрхэг түрмийн абуула мүнөөнэй империализмда бүришье найдмаггүй аюултай хэрэг байһанынэй эли абад даа.

Үнгэрэн дайнай үедэ бүрүн хүсөөрөө дэлгэрэн, дайнай хүндэ жэлүүдтэй туршада арбадагхадан социализмын арга боломжонууды империализмда хараада абанагүй гэжэ хэлэхын араггүй. Социализмын байгуулалтад сэхэ тулаалдаа гэжэ, тэрэнэй байгатай ракетно-ядерна сэрэгээр тулаалда гэжэ капиталист гүрнүүдэй үхэлэй хойшоолонтой байха гэжэ империализмда бүрэн эхээр ойлогдо боложо байна. Америкын Холбоото Штадуудай

соносхоно «нугархайгар хандалын стратеги» гэгдэ, мүн тэрэниэ Хойто Атлантическа бүлгэлэй тулхайта стратегическэ хараа шугам болонгын ушар эгзэл энэнтэй холбоотой юм. Мүнөө социализмда эсэргүү тэмсэлдэ империализм ороонуд хүйдхэлтэ абууланууды гол зэбсэг болонгын байна. Тэрэнэй политическэ, үзэл сурталтай хүйдхэлтэ абууланууды хэрэгсэл, дэлхэй дээрхи хүсүүдтэй тэнсүүрине өөндөгөө ашад абуулаха гэжэ эрмэлзэнэ.

Уласхоорондын империализм урдан соносхоно үг зорилгоо мүнөөнэе бэлдүүлхы хүсэнэ. Империализм болот шэнжэ шаңараа түр хэбэрнэй үлөөнхэй, уласхоорондын түшүүрлэнтэй, сэрэгэй аюултай саг үргэлжын гуламта болонгын даанда. Дэлхэйн гурбадахы дайн хүн түрэлтэниэ нөөтэйшье жээшээлэгүй туршалтанууды дабажа гархы бээдхаха байна. Энэ дайн болот дэлхэйн байгуулалта болохо империализмын хандаран улагнаар тугасэхэ байһанынэй заатаггүй. Энээнэй биднэр баатар этгэнэдэ. Манай энэ этгэл социализм ба империализм хоерой хоорондох хүсүүдтэй тэнсүүрине зүбөөр харада абаха ябадалда үндэс боллоо. Мүн энээнэ дэлхэйн хоёр дайнай дүнгүүд батална. Дэлхэйн дайн бүхэндэ гатар дэлхэй дээр хүнэй шүбэ эхээр абуулангын социалист-политическэ байгуулалты үндэсөөр үгы хэхэ гэгэн арад олонингын эрмэлзэл эхэ боложо, бэлдүүлэгдэнэ.

Гэхэ зуура шэнэ дайн сэрэг бүхү дэлхэй дээр социализмын илалтын эрхэ нүүсэлэтын заатаггүй байха бэш юм. Эгэл байһан нийтэн байгуулалта — социализм өөрынгөө үзэл бодолы тархалтын тула дайн сэрэгые хэрэгсэлдэггүй юм. Буу зэбсэгэй хүсэн бэш, харин нийтэн байгуулалтын түхүн хүржэлтын объективн хуули ёһонуд тэрэнэй найбар мандалы шиндхэнэ. Эгэл тэмсэл, эрхэм социализмын түлөө тэмсэл, эб найрамдалтай түлөө, арадуудай аюулгүйн байдалай түлөө, эрхэм нийлэн нэгдэнэ. 25 жэлэй саада тэрэ туйлай эхэ холбоотойгору туйлагданан амгалан байдалы бэхжүүлэхэ ябадал социализмын түлөө, эрээдүйн үетэнэй жаргалтай түлөө али наана үгэнэн манай Эхэ оройн олон миллион хүбүүд, баасагата, фашизмда эсэргүү бүхү тэмсэлдэдэ нэрэдэн хүрэмэ хүшөө дурасхал болохо нэн, гэжэ биднэр этгэнэдэ.

Хэрбөө дэлхэйн хоёрдох дайнай урда тэр эб найрамдалда дуратай хүсүүдтэй ээрхэг түрмийн долболтын харгыс хажа шадхагүй наан, мүнөө энээнэе социализмын ороонудтай, уласхоорондын коммунист ба хүдэлмэршэнэй хүдэлөөнэй, националь-сүлөөлэлгын, хүдэлөөнэй, эб найрамдалы бэхжүүлэхэ, аюулгүй байдалы хангаха зорилготой, бүхү гүрнүүдэй хүсэл оролдогтор хэжэ болохо байна.

Сэрэгэй аюултай тэмсэхэ харгыт Советскэ Союзай ба социалист бусад ороонудтай шүүд эхээр абуулаха байһан эб найрамдалтай, арадууд хоорондын хани барисан най ленинскэ политика шухала, тэдэнэй гададын политическэ ажал абуулаха бүхү түб дэлхэй дээр, нэн түрүүн дэлхэйн нэгдэлдэ ба хоёрдох дайнуудтэй гол үйлэ хэрэгүүдтэй нүжэршэн Европодо политическэ байдалы найраа руулаха тухай үнэн сэхдэлтэй үзэл оролдогтор нэб тэрэнэй хэжэ Энэ ажал абуула болот стратегическа болон бусад элбэ янзын буу зэбсэг аралтайгаар бутэн гаргах абадалы хорихо, аюулгүй байдалы хамгаалха хамгаалха найдамтай гүрн байгуулга, Зүүн-Урда Азида, Дүтин Зүүн зүгтэ империализм ороонудтай гэмээр ушаран дайнай гуламтанууды түргөөр усдаха хэрэгтэ зоруулагдаа.

Амгалан ёһоор эрэг оршон байха гол ёһые хүтэлбэри болгоо, социализмын ороонуд капиталис гүрнүүдтэй али нэгэн тодорхой хэлэсүүдтэй хэхэ ябадалай, шиндхэдэггүй асуудланууды дипломатическ аргаар гүрн шухала арга боломжыс хэрэгсэхэ

шухала байһые жээгэлдэггүй юм. Ондондоо социализм байгуулалта ороонуд, мэдээжэ бэрхэшэлнүүдтэй ушаршы наан, гитлеризмдэ эсэргүү нэгдэлтэй оршон байдал соо ашатай хани харилсаатай байна. Дэлхэйн хоёрдох дайнай энэ хургаал абамаар дүршэл мүнөөшье удх шанаараа гээгээгүй. Энэ дүршэл хадаа социализм, мүн капиталист гүрнүүдтэй, бүхү дэлхэйдэ хабаатай хэдэ хэдэн асуудланууды шиндхэхэдэ хэрэглэнэ.

Дэлхэйн хоёрдох дайнай жэлүүдтэй үедэ үргэн олонингтэ арадуудай зүбөө Советскэ Союзай үнэн зүб тэмсэлэе шүүд эхээр дэмжэсэн ушар баруун ордууд гитлеризмдэ эсэргүү нэгдэлдэ оронон хүтэлбэрлэнэ, бүлгүүдтэй политиканда шухала нүүсэл үзүүдэлэй. Мүнөө арад олонингтэ социализмын хүр хүсэндэ түшгээдэг дайн сэрэгтэй ба эб найрамдалтай асуудланууды шиндхэхэдэ мүн түгсэ зоритгойгоор хамаралсаагдахадэ байна. «Социалист ороонудтай арадууд, пролетариан, капиталист ороонудтай демократическа бүхү хүсүүдтэй, сүлөөлөгдөн ба дарлалта доро байһан арадууд, империализмда эсэргүү, эб найрамдалтай түлөө, национальн бээ даанхай байдалай, социальн хүржэлтын, демократи ба социализмын түлөө нийтэ тэмсэлдэ нэгдэнэ» гэгэн коммунист болон хүдэлмэршэнэй партинуудтай уласхоорондын зүблөөнэй хандалга тэмсэлэй уриа болон сууртална.

Социализмын ба дэбжэлтын хүсүүдтэй харжа байхада, мүнөөнэй империализмын арга боломжонууды биднэр хэрэгсэлгүй гаржа шадхагүй байһабди. Империализмтай «тэмсэхэ хэрэгтэй, тэрэнэй тэмсэхэ шадха хэрэгтэй», гээд Ленин хургадаг нэн. Дэлхэйн социалист революцида «тулхайт хэрэгтэй, тэрэнэй тулхайт шадха хэрэгтэй» гээд тэрэ маанадаа хэлэжэ нэн. (Зохойнууд: тухай хүсэд сулгуулангын 35-дахы том, 396-дахы хуудан).

Советскэ Союзай, социалист ороонудтай, Варшавскэ догоровой ороонудтай сэрэгэй хүсэн уласхоорондын шухалын шухала түшгэ түлэри болонго. Энэ хүсэн империализмын ээрхэг түрмийн эрмэлзэлүүдтэй даража шадха байна болонго. Мүнөөнэй оршон байдал хадаа империализм ба бусад милитарист хүсүүдтэй ээрхэг түрмийн ханаангалтануудта бүри ехэ харим жэйтэйгээр хандаха, социализмыс нэн зоритгойгоор хамгаалхаар ходоодо бэлэн байха тухай СССР-эй арадуудта, совет Зэбсэгтэ Хүсэ нүүдтэй, социалист хани нэгдэлтэй ороонудта ба аха дүү армиуудта эрилтэ табна. Дэлхэйн хоёрдох дайнай урда тээхэ түүхы биднэр байн ханаангалт. Тинн Зүүн-Урда Азида американ ээрхэг түрмийн абуулгын хэмжөөнэй үргэдэлтэ, Дүтин Зүүн зүгтэ дайналтэ абууланууды дахнаа эргээдэг байдалдаагаа зөгсөөлөө сонсо, ходоотгой дайнда даман ороло, социалист ороонудтай баруун хиллэглэлтэй хүсүүдтэй эдбөөсхэ түлээ шүлүүлгэ гэхэ ээрэгнүүлэй үеин наана сэдхэхэ зобомоор үйлэ хэрэгүүдтэй империализмын бүри ээрхэг түрмийн боложо байһан тухай гэршэлэхэ үгэнэн бусад бүхө баримтануудта биднэр минута соонье анхаралха хуадуулажа шадхагүй байһабди.

Алас-Дурна зүгтэ сэрэгтэй-политическэ оршон байдалтай хубиллана уламжалтай, шанага тобилолнууды хохьомойн Эхэ оройнэй уласхоорондын социализмын аша туна маанады уялганна. Манай оборонын баруун тэрэнэй мүн үүн тээшье бата бэй байһын тулада биднэр бүхү шухала хэмжөөнүүдэе абаабди. Саашадашье абаабди. Зэбсэгтэ хүсүүдтэй, оройнгоо өөрынгөө хамгаалгыс бүхы хэмжээгээр бэхжүүлэхэ гэшэ түхүн ба мүнөөнэй үдэрнүүдтэй дүршлөө уламжалан гаранан шухала, түрүүнэй ээлжээр болло гэжэ Коммунист парти ба Советскэ правительствэ тоолодог байха юм. «Манай оборонын ходоодо түгсэ ба найдамтай байһын тулада, манай оройн аюулгүй байдалы найдмагтайгаар хангаха

лэ эрхим баатарлгй юмэнүүдэ бээдэе шэнгэнхэй, тэдэнэй арад-татаа гатаршугуй холбоотой. Социалист Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй хүсэ шадха гэжэ бэхжүүлгэ — совет эрхтэн бүхэйгэй мангн хэрэг, нийтэн уялга болонго. Иймэл үзэл болдогтойгоор, гражданска харуусалга үндэрөөр мэдэрхэ үзэл болдогтойгоор, манай ангийн дайсадта эбсэхүүдтэйгөө, Эсэгэ оройнгоо хамгаалгашадтай эгээдэ жагсахар хэхээдэшье бэлэн байдагаар совет хүсүүдтэй манай залуушугуу, үнгэрэн дайнай үедэ социалист Эхэ оройнэй нэрэ хүндэ ба сүлөөе шэнэ зоритгойгоор ба шадамараар хамгаалгашадтай, дайсантай шүүрэн шанага байдалууды хэжэ манай агууехэ илалты туйлагшадтай хүбүүд, ашанар хумуужүүлэгдэнэ.

Хүсэ шадалайгаа хэмжээлэшгүйгөөр дээшлэнхэй түлөө манай Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй Коммунист партида бүрн хүсэдөө уялгатай. Коммунизмын материално-техническэ үндэс хуури байгуулга, манай социалист гүрэнэй өөрынгөө хамгаалха шадбарине бэхжүүлгэдэ, совет арадай туйлаһан асарн ехэ, хүр жахаланта амжалтанууд Коммунист парти, тэрэнэй Центральна Комитетэй угаа ехэ хүтэлбэрлэхэ ба эмхидхэлтэй ажал абуулгын ашаар туйлагданан байна. Нийтэн хүржэлтын жама ёһонууды харадаа абан, В. И. Ленинэй сэрэгтэй-теоретическэ баян заабари, зохойнуудта түшгэнэ, сэрэгтэй байгуулалтын ороо зорилгонууды парти амжалтайгаар шиндхэнэ. Парти хада буржуазна үзэл бодоло эбсэхүүдтэй байдагаар совет арадые, арми ба флотой сэрэгшадые хүмүүжүүлнэ, тэдэнэй сурталга хатуулашье эсэхэ сууцаггүйгөөр дээшлүүлнэ, тэдэнэй зорилго, журам ба эмхидхэлтэ дээршүүлнэ. Партиын хүтэлбэрлэнтэй, арадай нэгдэлтэй байга Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй илдэгшадтэй байлгын гол энэ үндэсэн, урдаа табигдаа байһан харуусалгатай зорилгонууды амжалтайгаар шиндхэхэ найдмагтэй хүсэл байһан зангаараа.

Совет Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй Варшавскэ догоровой ороонудтай ба бусад социалист гүрнүүдтэй хани барисаата армиуудтай хамта социализмын арадуудтай эб найрамдалтай, аюулгүй байдалай найдмагтэй түшгэ тулгуури боложо үгэнэ. Патриотическа ба интернациональн мангн уялгада тэдэнэй хэлбэршугуй үнэн сэхэ байдаг. Тэдэнэй Эхэ оройнгоо захлагаар манай социалист гүрэнэй дайсадтай эрид шүүд тэмсэлдэ болон жагсахар ходоодо бэлэн байдаг.

Хүндүүдтэй! Дайнай хүндэ хүшэр жэлүүдтэй хойшо улам бүри ехэ сэг үггэржэл байна. Зүгөөр совет арадай, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй дайналтэй ба амжалтай габла хүтэлбэрлэнэй ханаанд ходоодо хуудлажа ябахал. Газар дээртүү наранай хэтэдэе туаран байдаг шэнэи Эсэгэ ороноо хамгаалгыс агууехэ дайнда манай туйлаһан илалта дэлхэйн түүхэдэ холдоо дурдагдан байхал.

Илалтын 25 жэлдэй оёе олоналциональн Советүүдэй оройн ажаналд политическэ ба амжалт угаа ехэ дэбжэлтэйгээр, коммунист байгуулалтада шэнэ гайхамшаг амжалтанууды туйлаһан утажа байна. ИСС-эй болохоо байгаа XXIV съездтэ бэлдэжэ байхада, совет хүнүүдтэй, арми ба флотой сэрэгшэд партине тойрон бүри нягтар жагсахал.

Социалист Эсэгэ ороноо хамгаалгашадтай алдарт дайналтэй заншалнуудта саашадашье үнэн сэхэ байхадэ, агууехэ Ленинэй туи доро жагсаад, коммунизмын замаар дабхарна ябана Эхэ оройнгоо амгаланар хүржэнхэй, ханбаран баатарын тулада бүхы юумэ хэхэбди гэжэ Совет Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй Центральна Комитетэе, манай правительствэе, бүхы совет арады найдуула!

Сэргэшэ ба зохион байгуулалта — агууехэ совет арад мандаа болтогой! Алар сугаа гаран Совет Зэбсэгтэ Хүсүүдтэй мандаа болтогой! Советскэ Союзай Коммунист парти мандаа болтогой! (Элидхэлэй үедэ нэгтэ бэшэ нэрбээе удаан алыга гашалганууд болоо).

СҮЛӨӨРЭЛГЫН ОЙЕ ЧЕХОСЛОВАКИ НАЙНДЭРЛЭБЭ

НҮХЭР Г. ГУСАГАЙ ЭЛИДХЭЛЭЭ

Совет Армин, Советскэ Союзай алдарты Коммунист партир хүтэлбэрлэдэгэн баатар совет арад манай оронине, мүн бусад олон ороонуды сүлөөлэнг орон болонон байна гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гэй Нагэдлэй секретарь тэмдэглэбэ. Тинмэхэй ИССР-эй ЦК-гэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй манайда айлшажа ершэн СССР-эй партино-правительствэна делегацие үнэн зүрхдөө амаршалха байһандаа байртайбди.

Брежнев үгэ хэлэ (тэрэн манай газетын майн 9-нэй номерто толилогдонго). Энэ түүхтэй найрдагтэ зороулагдан элидхэл КПЧ-гэй Центральна Комитетэй Нэгдэхэ секретарь Г. Гусак хээнэ байна.

Энэ элидхэл доро толилогдобо. Леолшоөр 25 жэлэй ойтой дашаамдуулан, социализм байгуулгата хүрэнхэй, хүржэжэ байһан тухаламжын түлөө совет арадта, Советскэ Союзай Коммунист партида үнэн зүрхэнэй байр баясхална хүржэнбди. Манай арадууды эабархын, эрхэ сүлөөлгөө түлөө совет арадтай тон сэхэ гээдтэ хорлодогтор, тухайлбал, хохээрдэше маргалдагубди. Манай хани барисаа бэхжүүлэхын тула, манай орон дотор социализм, бүхы социалист хани барисаа ороонуды хүржөөхын тула бүхы юумэ хэхэбди.

Биднэр бусад аха дүү арадуудтайшье, Совет Армитай хамта, манай частнууд болон партиануудтай хамта Чехословакия сүлөөлхын түлөө тэмсэлэн, Польшын, Болгарин, Румыннин, Югославинн арадууды, немец венгер арадууды, мүн фашизмда эсэргүү бүхү тэмсэгшадтэ барисал хүржэжэ байһанаа элирхэй, нэбди. Аха дүү ороонудтай үлөөлгээдэй манай найндэртэ хана

баадага байһанда биднэр барилдани. Чехословакия социалист хани барисаата ороонудтай шухала хубинь байгаа, байхшы гээд хүндтэй нүхэд, таанадые, таанай ороонудтай арадууды найдуулабди. Хоёрдох дэлхэйн дайнай урда тээхэ жэлүүдтэй Чехословакия хүржэлтэ хүлээхүүдэ зуура, монхенскэ хэлэсүүдтэй Европодо бэлдүүдэг империализм политикын тодо гэршэн болоо нэн гэжэ Г. Гусак тэмдэглэбэ. Энэ ушар манай арадта ехэ хохидол асарга юм. Манай буржуазна дотоодын политика арад олоно харша, мүн баруун ороонудта түшгээжэ эрмэлзэлтэй, тэрэнэй гададын политиканы манай нацнал хариша шгэлдэлтэй ба хоороно хандаралгада хүржэхэ гэжэ манай арад ойтогто юм.

Оройнгоо эзмэдэн абтаад байһан жэлүүдтэй манай хүдэлмэршэн анги ба ажаналд арад нацизмтай тэмсэхэ гол бэрхшээлнүүдэ дажа абана. Коммунист партинын хүтэлбэри доро хэдэ хэдэн хэмжээ абууланууды бэлдүүлэн байна. Тэдэ хэмжээ абууланууды Чехословакияда национальн ба демократическэ революцион эхин боложо үгөө бэлэй. Дайнай хойто тээхэ орон дотор үйлэ хэрэгүүд тушаа хэлэхэ зуураа, Чехословакия Коммунист партинын проектын үндэс болгон 1945 ондо баталан абта

хан Кошичка правительствэна программа революционоо гүнзгээ шэнхэдэн хубилгалтын зэбсэг боложо үгөө нэн гэжэ Г. Гусак тэмдэглэбэ. Тэрэ программа хадаа фашистнуудта эсэргүү тэмсэлдэ олонон арадай дүй дүршлөө үндэлтэй, тэрэнэй зорилгонууды хараада абана байна. Тус программа ойрын политическэ, социальн-экономическа гол зорилгонууды хараада абана, социализмын замаар саашада алхам хэхэдэ шухала хэрэгтэй байгаа.

Хүдэлмэршэн ангийн ба амжалта арадай 1948 оной февралда туйлаһан илалта Чехословакия социализм байгуулаа зам нээжэ үгөө гэжэ Г. Гусак тэмдэглэбэ. КПЧ чехословак обществэе хүтэлбэрлэхэ хүсэн боложо торооро гэжэ тэрэ үгөө үргэлжүүлэбэ. ИССР революционо программаа, марксизм-ленинизмын үзэл бодол, социализмын агууехэ үзэл бодолод үнэн сэхэ байһараа хүтэлбэрлэхэ үүргээ туйлаһан байна. Тинмэхэй хүдэлмэршэн анги, дилчлон олон ажалалд хатуу шанага шиндхэхы туладалан үедэ тэрэндэ бүрн этгэл найбарын зуулуудгэ нэн. Тингээ социалист байгуулалта амжалтайгаар бэлдүүлэхэ шиндхэхы эрхэ байдал хангагдаа бэлэй. Чехословакия Коммунист партинын толийгоон манай ажаналта арад социализм байгуулалтын революционо ороо зорилгонууды нэ

рэтэй түрэтэйгөөр шиндхэжэ шадда гээд 25 жэлэй дүнгүүд гэршэлэн харуула. Хүдэлмэршэн ангийн, тарнашадтай, ажанла интеллигенци эрэлхэ зоримтой, үсэд нэтерүү ажанай ашаар манай арадуудай түүхэдхи эгзэн алдар суута хэрэг бэлдүүлэгдэхэ, чехословак обществэе саашада хүсэтэйгөөр хөгжөөхэ үндэс хуури төбөгдөн байна. Дотоодын ба уласхоорондын хүржэлтын ороо эрхэ байдалда, алдуу эндүүнүүд, нийтэн гүрн хазайгуулга чехословак обществын хүржэлтын уда шанаары багадангайн. Чехословакия Коммунист парти алдуу дутуунуудаа сэхэ ойлуужа, тэдэнэ үнэн сэхээр айсүүлжа байна.

1968 ондо алдуу дутуунуудаа шүүмжэлхы ёһоор харжа үзэхэ, тэдэнэе усдаха талаар партинын гарганан оролдолгонууд социалист байгуулалтын гол ёһонуудта эсэргүүгээр бүхы талаһаа долболто орохын тула социализмда эсэргүү, баруунтай үзэл баримталдаг хүсүүдээр хэрэглэгдэнэ байгаа. Үнгэрэн 25 жэлэй туршада туйлагданан хүржэлтэ социалист нийтэн байгуулалтын булюо хайнио элээр харуула үгэбэ. (Түгсэхэлын 4-дхи нүүрт).

НҮХЭР Г. ГУСАГАЙ ЭЛИДХЭЛЬЭЭ

(Түгээхэл, Эхнийн 3-дахь нүүр).

Социализм байгуулахад ашаар манай орныг социализм ба экономична байгуулалтаа үлдэн хувиарланууд болоо: капиталыс ангинууд усалдагана, гэднэй хуурич социализм хүдэлмэрин шон анги, кооперативуудта нэгдэн харишад, агаалша интеллигенци эзлээ гэд Г. Гусак хэллээ. Экономична талаар агааж хаарахда, экономична бүхы талын хүгжэлтын эш үндэсн болгоши социализ үйлдэбэрин харилсаанууд бүрин маанда, хүниш мөлжээх, дарлаха ёно гуримда хүлээл сохил то гэдээ. Дарлагшад ба мөлжээшаднөө сүлөөлгэдээн агаалша арад орононгоо бодото эзэн болоо.

Дайны урда тээхтэй асуудал, зургаа дахин урған промшисленна үйлдэбэрин, заримда жэгдэшнөө наа, түргэн ургалтыс, революционно шиндэхн хубилалтыс элрхэйлэн харуулна. Гол фондуудай үнэ сэн хоёр үлүүтэй дахин нэмээ. Хүнд промшисленностине, түлшин энергетическ, металлургическа баазыс, нэн түргэн машина бүтээгшс үлүү түргэнөөр хүгжөөн ушар арадай агаажын текникно экономическа хүгжэлтын, ороной өөргөө хамгаалга хуысэс бөхжүүдэйн, капиталыс дэлгүүрээ ЦСР-эй дуудлангүй байлгыс энэ үндэсн болжог үүсэ. Мүнөө үеын промшисленна халбаринууд эгээн хүгжээн ороноудай үйлдэбэриг нэгдэрүүлгэдэн наа-баринчууд манайда байгуулалтаа.

Социализмын хүрэгтэ тарнашадныс хабаадуулаха гэсэн эгээн хүгжээн хүндэ зорилгонуудай нэгэс биднэр амжалтатайгаар бөсөлүүдэбди. Хүдөө агаажын кооперативууд манай хүдөө ноутагуудай агааждалдаа хуурича оложо, нүүдэй жэлүүдэй политическ түшгалаа дабажа гарса. Энэний ашаар социализм хүдөө агааж үйлдэбэрингөөс сар үргэлжин ургалтыс хангаа.

Ороной националыс олоо доход дайны урда тээхн жэлүүдэй хэмжээнтэй асуудбал, 3,5 дахин дээшлээ.

Манай орон дотор социализм байгуулгын үедэ Чехоск областынууд ба Словакын хоорондох экономическа хүгжэлтын илгэлнүүдэс усалдаха талаар эхэ амжалтануудтай холбоотой гэж Г. Гусак тэмдэглээ. Мүнөө Словакын бүхы буржуазна Чехословакын промшисленностин үйлдэбэригдэг продукцияс үлүү эхэ продукция үйлдэбэришлээ.

Националыс асуудал шиндэхтэ, нэн түргэн чех ба словак хоёр хоорондох холбоос шиндэхтэ Чехословакын гүрэндэ, чех ба словагуудай адли эрхтэй болохын тула той эхэ улам шанартай байгаа. Нэгэ гүрэн соо хэдэ хэдэ арадуудай федеративна союз байгуулаха тухай ленискс үзэл бодол нэгэ социализ республика дотор чехүүд ба словагуудай бата нэгдэлтэй харилсаа холбоо, аха дүүтэй хоёр талын холбоос байгуулгын тула шэнэ ёнонй эрх хүсээл манай орон дотор байгуулаа.

Үнгэрэгшэ 25 жил манай соёл культурын, гэгээрэлэй, эрдэм науын ба искусствын хүгжээлдэ шуула шата болоо. Мүнөө Чехословакн хүн зөвөөн эрдэм гэгээрэлэй хэмжээгээр дэлхэйн огөө зоонон ороноудай тоодо орошоо.

Социализ ороноудтай, нэн түргэн Советск Союзтай холбоо байгуулахаар шэглүүдэгдэн манай гадаадын политика революцион ба социализ байгуулгын туйлалтануудай дунгуудай бата бөхн хүсээлнэ болжог гэж элдхэллээ үргэлжлүүб. Экономичын талаар эхэ харилсаа холбооной Харилсаан туйлалсалгын Экономическа советэй амал ябуулгада хуурича олонхой. Чехословакын Социализ Республикын бөсэ хамгаалха хүрэг, Европын социализ ороноудай сэрэгтэй талаар холбоо Европодохи аюулгүй байдалдай шуула хүсээл болгоши Варшавска договорон найдамтайгаар хамгаалдана. Варшавска договорой байгуулалтаар 15 жэлэй оиэ энэ нарада тэмдэглэхэмэй.

Манай гадаадын политичын, манай бүхы арадуудтай байгуулан харилсаа холбоон пролетарска интернационализмын ёно гуримдуудай үндэснэдэг. Эдэ ёно гуримдуудын нангин ба хэзээшн хубилалшгүй гэж тоолоноби. Советск Союзта ямар аар хандага ушар хадаа пролетарска интернационализмда үнэч сэхэ байннай гэшэ тэмдэг болодо гэж Клемент Готвальдын хэллээн үгэнүүдэй зүб байншэ агаал.

байдал оло дахин гэршлээ. Социализ ороноудай нэгэ эхэ булээлд бидэ оронобди. Социализ хани барисаата ороноудай хуби байншэ тула манай арадай аша туша ба эрмэлзэл оролдогыс агааждалдан бодотоор бөлүүлхэ арга хангаха байнабди.

Социализ хубилалтануудта эгэнэлтэ үгэхдөө Чехословакын Коммунист партин толгойллоной амжалтанууд агаалш имээ эхэ амжалтануудыс туйлаха аргатай байгаа гэжэ мэдэрнэбди.

Мүнөө жэл, агууехэ революционер ба сэсн ухаата В. И. Ленинэй түрөөнөөр 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан КПЧ өөрингөө политика Ленинэй хургал хүтэлбэри болгон марксизм-ленинизмын гол ёнонуудыс хэрэгтэдэг үе сагтаа биднэр эгээн эхэ амжалтануудыс туйлагда байгаагид гэдэ нашуулан байхабди. Агууехэ Ленинэй үзэл бодол ЦСР-эй налбаран хүгжэлтын, түгээс хүсэнтэй эш үндэсн байншэ, байхашээ.

Манай агаалша арад, хүдэлмэрин шон анги, тэрэниш хүтэлбэрилшээ хүсэн болохо КПЧ социализ байгуулалтада туйлан амажалтануудараа омогорхохо эрхтэй.

Хэдшэ олон бэрхшээл, хүшэр хүндэ ушарнуудай дайралдашын наанш, социализм манай орон дотор агаалша хүндэ хүсэд дүүрэн, зөл жаргалтай, баян байдал хангаха шадалтай байнанаа харуулаа.

Сар дарыдаа шиндэхдэггүй биднэй нүүдэй жэлүүдэдэ дайралдана олонингын ба парти дотор ушарн бэрхшээлтэй байдал үндэсн хуури болон олон доторой асуудлануудыс ноуша гэжэ оролдоногуйн гэдэ Г. Гусак хэллээ. Тэдэ айдунуудай зариман нингэ агааждалдай хубилалтааа гарадад байгаа. Доглодоо сэхэ оронхо хүдэлмэриншэн анги шуула хэрэгтэй эрмэ мэрэгжэлтэй, дүй дуршилтай болохо, гүрэннэ хүтэлбэрилшэ нураха ёнонй байгаа. Бусад айдунуудын бодото байдалда буржуагар ханданай, бодото байдалыс зүбөөр сэгнээж, зүб тошолол хөхын орондо эндүү гарган ушарнаа уламжаалаа. «Нгээ хүндэ нүүдэхээ» гэдэг ойлого манайдашын хэрэгтэдэгдэг байншэ. Политическ ба агаажын асуудлануудыс шиндэхын тула сар дары шуула тошолол хөгжлээгүй байншэ дээршээ энэ нилээд эхэ хохилодоо хүргөө.

Алдуу дугунуудыс үнэс сэхээр, зүбөөр шүүжмэлхэтэй хамта бүхы үгэрлэн революционно түүхэдэ хайша хэрэгээр хандаха ушар удаа дараалан нэбэрэн орожо эхиллэн байгаа гэдэ Г. Гусак хаба. Социализмда, тэрэний гол байлгунуудта эсэргүү ябуулаха хэдэг ревизионис хүсэнүүд довтолжог эхилээ, элээ буржуазна ба жажэ буржуазна харча бодолуудыс тарнаха эхилээ.

Партийн революционно гол хүсэн обществодохи шахардуу байдалдай аюулдай улам ойртожо байншэ мэдээдэг нэн. Тэрэнш партиын агааждалда ба бүхы обществын хүтэлбэрилшээ ленискс гол ёнонуудыс хэрэгтэ эхэ эрмэлзэн оролодо. 1968 оной январьда болохон КПЧ-гэй ЦК-гай пленум дээрэ энэ оролдогшн элээр харгадаа бэлэй. Январин Пленумэй хүдэлмэрин гол зорилгын халда социализмын замаар саашада дабшаха хэрэгтэ наад ушаруудад зүйлүүдэс усалдаха, болохотой гэжэ байдал хангаха гэсэн байгаа. Коммунист партин хүтэлбэрилшэ үүргэс дэшлүүлэхэ, социализ гүрэннэ бөхжүүлэхэ тухай хэллээ-энэ юм.

1968 оной январин нүүдээр КПЧ-гэй XIII съездын шиндэхэринүүдэс, КПЧ-гэй ЦК-гай январин Пленумэй тошололнуудыс бодото дээрнш бөсөлүүдэс тула шанга хэмжээ ябуулануудыс абаха зорилго партинын хүтэлбэрилшээдэй урда табигдана байна. Тэднэр хүдэлмэрингөө олоо аргыс нарийнуулхын, манай орон дотор социализмыс саашадан хүгжөөдлын тула тэрэ дарыдаа агаалшад үүсээлэс хүсэд дэмжээх арга боложо олгохо гэдэ хүлээгдээн байгаа.

Зүүгөр энэ найдабаримнай бэлүүдэдэй үлөө гэжэ Г. Гусак тэмдэглээ. Партинын хүтэлбэрилшэ политическ талаараа олон ондоо харча бодолтой, тэрэлэн барунай, оппортунист үзэл баримталагдашад гэмээр парти доторхи хөмөрлөөн улам гүнзгээржэ эхилээ. Тэднэр хүдэлмэриншэн ангида түшгөөлөггүй, тимээшэ нэгэл газартаа байжа үргэлжлээ. Ушар тимээшэ январин пленумэй бий болгохон найн арга боломжонууд хэрэглээ.

Манай Эхэ ороной аюулгүй байдалыс хангаха, Чехословакын буржуазин 1938-39 онуудта ма-

дэггүй үлөө, тинн нүүдээрнш энэ арга боломжон үгы болгодоо.

Барунай тала баринан хүсэнүүд январин пленумэй нүүдээрнш байдалыс партинын хүтэлбэрилшээдэй тодорхой тошолол хожэ шадхаггүй байншэ хэрэглэн, партинда ба обществодоо өөрингөө харата бодолнуудыс нэбэрүүлжэ эхилээ. Тэднэй амал ябуулгын ашаар социализ гүрэнэй үүргэ горнигоор эбдэгдэн, мүн коммунист парти харюусалгайшүүлэй, дүра зоргоороо орогношдой довтолгоо оронон, тэрэнэй хүтэлбэрилшэ үүргэ нилээд нуларуулагдана байна. Тимээшэ социализ байгуулалтын гол ёно аюулда оронон юм.

Барунай үзэл баримталад, социализмда эсэргүү хүсэнүүд социализмын гол байлгунуудыс эбдэхэ, Советск Союзтай, социализ бодол ороноудтай байгуулагдана манай хани барисаа, интернационалыс аха дүүгэй харилсаа холбоос муудхаха зорилготойгоор ябуулаха хожэ эхилээ.

Чехословакын горитой аюулда ороо. Чехословакын бэрхшээлтэ байдалыс политическ ёноор шиндэхын тула бүхы хүсээс гарган аха дүү Коммунист партинууд энэ уршатта муухай ябдалыс минл хараад байха, революцида эсэргүү хүсэнүүдэй хэрэгтэ «түгээхээ» арга олгохо ёнонй байгаа.

Варшавска договорто хабаатай гүрнүүдэй сэрэгүүд 1968 оной августта Чехословакда ороо, барунай тала барингал ба социализмда эсэргүү хүсэнүүдэй түсүлдэ бөсөлүүдэхээс болон юм. Энэ хадаа манай орон дотор, бүхы социализ ороноудтай социализмыс хамгаалхан ушар, манай партида, хүдэлмэриншэн ангида, манай арадта интернационалыс тууламжа хүргээн ушар байгаа.

Хүтэлбэрилшэ политическ олонхой ажал ябуулагшад айжэ мэдэрлэг, гүмээрлэн тухай гүр. али социализмын ямар логэ шэнэ тухай шижэ бэдэрлэн тухай хэллээ-энэ бөнг, харин барунай тала барингал ба революцида эсэргүү хүсэнүүдэй эмхидлэхэ эхэтэй ажал ябуулаха тухай хэллээ-энэ гэдэ 1968 оной августтаа эхилээ 1969 оной апрель хүртээрхи үе дахинга гэртэлэн харуулаа.

Московск протокол ба КПЧ-гэй ЦК-гай 1968 оной ноябрин резолюци дүврүдэдэ хайша хэрэгээр хандан тула партида, обществодохи нэгэ нэгдэл бөсөлүүлэхэ арга олдогш. Августын урда тээхн үеын мүү үлөөн үргэлжлөөн байгаа. Тимээшэ манай общество шэнэ бэрхшээлтэ байдалда орожо эхилээ.

КПЧ-гэй ЦК-гай апрелин (1969 оной) пленум партинын марксиско-ленискс харча шуугамыс хэрэгтэ, партинын нэгдэлд, эдэхэй үсүүл ба хүсэнүүдэс элсүүдэхэ зорилготойгоор зүб хараа бодол баримталад хүсэнүүдэй түсүлдэ бөсөлүүдэхэ арга олгоо. Партинын хүтэлбэрилшэдэ барунай тала баридг хүсэнүүдэй нүлөөс усалдаха, партинын зоргыс оппортунист этгээдүүдээс эсбэрлээгүй, гүрэнэй зургануудыс бөхжүүлэхэ талаар хэдэ хэдэн шанга хэмжээнуудыс абаа.

Партийн эргэдэ яагтар нэгдэдлын түрүүшн жэлдэ олонингын агааждалдай бүхы халбаринуудта нилээд эхэ амжалтанууд туйлагдаа гэдэ мэдүүлэхэ эрхтэй байнабди. Барунай үзэл баримталад, социализмда эсэргүү хүсэнүүдтэ политическ талаар социализм хэгдөөн байна. 1970 оной январьда болохон КПЧ-гэй ЦК-гай пленум дээрэ партинын билдүүдэс нэлээхэ тухай шиндэхэри баталан агааж юм. Энэнь марксизм-ленинизмын гол ёнонуудыс үндэлэлэн, партинын гүшүүдэй ажал ябуулгыс эдэхитэй болгохын тула, партинын революционно нэгдэлэс бөхжүүлэхын, тэрэнш бөхн тогтуурингү этгээдүүд болон засаг тушаалда дуртайшуулаха эсбэрлэхэ талаар шуула арга нүүсээл болоо. Тимээшэ КПЧ-гэй идиологическ ба эхидхэлэй талаараа улам бөхжүүлэхэ, чехословак обществын гүнзгээржэ агааждалтайгаар гаргаха, инитын хүгжэлтын саашангын гол асуудлануудыс сүм шиндэхэ байха гэдэ биднэр отгөнбди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай парти бүхы социализ ороноудтай ба Коммунист партинуудтай нүүрэн ёнонй, хани барисаата харилсаа холбоосно бөхжүүлэхын тула оролдоо гаргаа гэдэ Г. Гусак тэмдэглээ. Чехословакын Коммунист парти уласхоорондн коммунист ба хүдэлмэриншэн хүдэлмэрин шуула хубин боложо, социализ хани барисаата ороноудтай аха дүүгэй холбоо хэрэгжээ, улам гүнзгээржээ.

Манай Эхэ ороной аюулгүй байдалыс хангаха, Чехословакын буржуазин 1938-39 онуудта ма-

най гүрэндэ бэлдэн уршага муухай хуби заяанай дахинаа дабгагдахын тула хэмжээнуудыс абаха зорилго манай партинын харюусалгай уялгын тарнамаггүй шуула хубин байншэ, байхашээ.

Советск Союзтай бусад социализ ороноудтай нягта холбоотой байлал, аюулгүй байдала хангаха гол нүүсэл гэжэ тоолонобди. Имагалт Советск Союз манай арадуудай хүшэр хүндэ байдалда оронон үе сагта Чехословакн тушаа агааж уялгануудта үнэс сэхэ байжа, 25 жэлэй саада тээ чехословак арадтай гартаа засагаа абаандаа эхтэ мүнхын эхэ габиятай. Ушар тимээшэ 25 жэлэй турша соо амгалтан табын эрхэ байдалда агаажуунабди, 25 жэлэй туршада бүхы Европо дотор дайны болоогүй байнда чехословак арад эб найрамдал баримталаан Советск Союзта бөлүүдлэг политикад, социализ ороноудтай нягта холбоондо нэн түргэн баяр баясхалантай.

Социализ ороноудай хоорондохой хоёр талын ба олон талын договорнууд, варшавска договор Европодохи аюулгүй байдалыс эбдэхэ, хоёрдох дэлхэйн дайны дүгүүдэс шэнээр хаража үзэхэ нэгдэлүүдтэ дабагдашгүй эхэ хаалта боложо үгөө. СССР-эй түлөөлөгшэдэй хамта, хани барисаан харилсаа холбоон, харилсаан тууламжа тухай шэнэ догвор гар табалд байха үедээ аха дүүгэй нягта холбоонуудай урда шанарыс онсолон тэмдэглэхэ шуула гэжэ тоолонобди.

Советск Союзтай делегацион эдэ үдэрүүдтэ хэгдээн хэлсээ-энэ үдэр манай нэгэн адли хараа бодол байншэ дахинаа элээр гарчлээ гэдэ, элдхэлшэ хэлээ. Үнэс сэхэ, ханигар ёноор хэлсээ-нүүдэс хэрэди. Хоёр ороной аша тула дахысагад политическ, экономическа, науно-техническ харилсаа холбоон амжалтатгайгаар хүгжээжэ байна гэдэ тэмдэглэхэ аргатайбди. Социализ хани барисаата ороноудтай нэгдэлдэ асуудлада, империализмтай тэмсэхэдэ нэгэ адли ябуулануудыс хожэ, Европодо аюулгүй байдал хангаха асуудалда гол анхарал хандүүднэбди.

Манай гар табинан договор нүүдэй 25 жэлэй турша соо дэлхэйдэ болон хубилалтануудыс хараадаа абаа, социализмын туйлалтануудыс бөхжүүлэхэ, чехословак-совет харилсаа холбооний үлүү найн хэмжээсэ харуулаа.

Социализ ороноудай хоорондохой харилсаа холбоонуудай шэнэ түсээлэс бии болгохон пролетарск интернационализмын гол ёнонуудта договортой төст тааралана. Социализм байгуулагда манай хамтын оролдогшн дүгүүдэй түлөө, энэ оролдогыс хүгжөөх ба хамгаалгын түлөө эхэ харюусалгайтай бийсэмнай тус документаын үз бөхн гүрэлшлээ. 1968 оной августын 3-да Братиславада хээн хамтын мэдүүлгын гол урда договорой үндэсн болоо. Энэ мэдүүлгын ёноор, орон бүхнэй баатар оролдогшн ба эрэлхэг зорингой агаалш ашаар бөсөлүүдэгдэн социализ туйладалтануудыс дэмжэлэхэ, бөхжүүлэхэ, хамгаалга бүхы социализ ороноудтай инитын интернационалыс уялга болоо.

Угсгалдгар гар табинан договорнай социализмын дөбжэлтын, эб найрамдалдай хүсэнүүдэс бөхжүүлэхэ хэрэгтэ үшөө нэгэ хубита болохо. Европодо дахинаа дайны аюулдыс зайсуулаха нүлөө боложо гэдэ үнэс зүрхэйлншэ этгэнбди.

Мүнөөдөр, фашист Германияс бута сохиной нүүдээр 25 жэлэй үнгэрбөшөө, дайны бүхы хойшолонгууд үшөө усалдагдагүй, мүнөө үеын Европын бүхы асуудланууд шиндэхэдэггүй байнаар гэжэ элдхэлшэ үргэлжлүүдэб. Дэлхэйн хоёрдох дайны үлгэдэлүүдэс усалдахаар оролдоо, бүхы шуула асуудлануудыс шиндэхэ хэрэгтэ Чехословакын гадаадын политичын эгээн шуула зорилго гэжэ тоолонобди.

Советск Союз түрүүтэй социализ ороноуд дэлхэйн хоёрдох дайны дунгуудыс сахна хэрэгтэ түшнэгдэн, Европодо аюулгүй байдал хангаха хамтын системэ байгуулаха зорилготойгоор оло дахин дурадхануудыс оруулан байна. Нинтэ Европын зүбөөс аарлаха дурадхал социализ ороноудтай үлүүдэ үедэ хээн нэгэ үсэхээлншэ болоо. Энэ дурадхалыс Европын олон правительствануудай найшаан утгашын сэдхэлээ хангагар тэмдэглэнэбди. Гэбэшэ зарим правительстванууд элдэб нэгын шалтагаанаар зүбөөс хойшоулулаха, Европодо бата бөхн аюулгүй байдал хангаха замда шуула алхам болохо

байншэ энэ зүбөөндэ наад хэзэ гэжэ оролодо.

Европодохи мүнөөнэй гүрэнэй хилэнүүдэс, тэрэ тоодо Германиян хоёр гүрэнэй хоорондохой хилэнүүдэс сахна уялга ФРГ-гэй правительствын хамагэй түрүүндэ абыхьын, уласхоорондн ёноо гуримда үндэлэн Германиян Демократическа Республикын гүрэн турын талаар бүрин эрхыс ба бээс даанхай байдалыс мэдэрхьын биднэр хүсэнэбди. Бээс даанхай политическ зургаан бологош Баруун Берлиндэ ФРГ-гэй хуули бусаар хэдэ ябуулануудта эсэс табигдахыс биднэр хүсэнэбди. Мүнөөнэй хилэнүүдэс, Европодохи оронш байдалыс хубилгаха тухай Баруун Германиян засагаархидай аялгэ-гүйгөөр гүр. али сэхэ эрилтнүүдэс табигалд, үшөө нэхээс эрмэлзэдэг ороншинуудай ябуулануудыс болоохыс биднэр хүсэнэбди. Мюнхенск үгсээлгэ анхангаа хойшо бодото хүстэй байгаата юм гэжэ Баруун Германиян правительствын мэдэрхьын хамагэй түрүүндэ биднэр хүсэнэбди.

Энэнтэй дашарамдуулан, нэмж газар дээр немеч агаалшад гүрэнэй, Германиян Демократическа Республикын оронш байншэ баримта тусгаар урда шанартай болоо. Манай ангин талаар аха дунээр бологош ГДР-эй агаалшад туйлан элээтэ эхэ үрэ дунгуудыс биднэр үндэрөөр согнэ-нобди, тэрэлэн Европодохи аюулгүй байдал хэрэгтэ, тимээ болохоолоороо, Чехословакын хилэнүүдэй аюулгүй байдал хэрэгтэ ГДР-эй оруулан туша нэмрэн үндэрөөр сэгнэнобди.

Дайны хойто тээхэ үедэ империализм хэдэн олон сэрэгтэй тулалдануудыс хүжөөрөө, шэнэ бэрхшээлүүдэс тохөөлдуулаа, тохөөлдуулааршын гэдэ Г. Гусак тэмдэглэнэ байна. Вьетнамда Тунгай хожэ байншэ эзэрхэг түрмхэй ябуулгын хойнохоо биднэр эхээр наанага зобон агаалан хаража байдалбди. Биднэр Вьетнамда, бүхы Индохитатад американ империализмын бэлдүүдэг харюусалгайг, баламд политичныс эрид шууд бууруу шаанноби. Тимээшэ США бүхы дэлхэй дээрхи эб найрамдалдай ба арадуудай эхэ сүлөөлэй эхэ дагсан байнанаа дэлхэй харуулаа.

Баатаринг вьетнам арадта дайналдажа байншэ Таосок ба Камбоджын арадуудта манай аха дүүтэй халуун талархалтай байншэ биднэр элрхэйлэн мэдүүлгэнэбди, тэднтэй үшн зүрхэйлншөө наад нэгдээдэ, али бүхы талаар дэмжээжэ байнанаа найдуунабди.

Дутын Зүүн зүгтэхн оронш байдалдай улам аюултайгаар шахардуу шанга боложо байгаа манай наанаа эхээр зобонно. Империализм гүрэнүүдэй, хамагэй түрүүндэ США-гай дэмжэлгэ үргэлээдэг Израилын зонхилхы этгээдүүд Аюулгүйн Советэй 1967 оной ноябрин 22-ой резолюцион буруушаалад, шаандагүй зангаараа, араб хүршээрээ эсэргүү зэрээхэ түрмхэй ябуулагаа улам үргээхэн.

Дутын Зүүн зүгтэхн мүнөөнэй шангахан байдал Аюулгүйн Советэй резолюцион хүсээдэр дүргэр зорилготой хэмжээнуудыс дахын түргэнөөр абаха эрилтэ табина. Энэ резолюцион дилнэхин олонхой гүрэнүүд ба дэлхэйн олонингэ шэнги бэрхшээлэс политическэр шиндэхэ эрхим зам гэжэ ЦСР тоолоо. Үнэс зүб тэмсэлдэн араб гүрэнүүдэс дэмжээх гэсэн өөрингөө шиндэхэри бүүс бусад социализ ороноудтай хамта биднэр табанабди, тэднээд үнэс зүрхэйлншөө талархажа байнанаа элрхэйлэн мэдүүлжэ-би.

Хитадай Арадай Республикын ба Хитадай Коммунист партинын хүтэлбэрин мүнөөнэй хараа шэглээлэй хойнохоо биднэр угаа эхээр наанага зобон агаалан харада байнабди гэдэ Г. Гусак хэллээ. Хитадай ударидагдашад политика хада империализм эзэрхэг түрмхэй ябуулгада эсэргүү тэмдэглэй үргэн фронтис нуларуулаа. бүхы революционно ба демократическа хүсэнүүдтэ ара талаанш үгтээн сохило болоо. Хитадай хүтэлбэрин шовинис, антиленискс хараа бодолыс, социализ ороноудай дотоодын хэрэгтэдэ бүүдүүлгээр хамааралсаха нэгдэлүүдэс биднэр эрид шууд буруушаанабди. Энэ политичануу хитадай шуула хүсээл эрмэлзэлтэй тааралданагүй. В. И. Ленинэй түрөөнөө 100 жэлэй ойс ба Майн 1-ые байншэ дэрлээгэ тушаа Хитадай хараа бодол юу харууналд гэжээ, маонс хүтэлбэри хадаа Хитадэс социализ хани нэгдэлшээ зорилго таанала, тэрэниш бусад социализ ороноудтай харшаар хангаха замда оруулаа.

ЦСР-эй дотоодын байдал түгэх тогтоодоо, Г. Гусак нигэжэ хэлээ: политическ ба экономическа талаар эмхидэн жасгалтын түрүүшн жэлэй дунгууд амжалтаттай байгаа. Тимээшэ, бүхы асуудлануудыс мүнөө жэлдэ шаардлага хүсээдэр шиндэхэ шадхаггүй байннай элээтэ. Илангага соёл сургалдай ба экономическа талаар эмхидэн жагсахын тулада маанайда бутанайнэй зүгнөө эхэ хүсээлэ оролдолоо шуула болоо.

КПЧ-гэй ЦК-гай 1969 оной апрелин пленумэй эрид шууд хэмжээнууд, пленумэй шиндэхэри-нүүдэс бөсөлүүхэ директивүүдэй январин пленумэй (1970 оной январь) шиндэхэригүүд эмхидхэлэй ёноо бөлөгчүгэн байна. Партийн хүтэлбэрилшэ үүргэ нилээд эхээр бөхжүүлэхэдэ, экономичныс гүрэнэй зүгнөө хүтэлбэрилшэ бөхжүүлгэдэ, гүрэнэй түсээлэй дүүргэдэг үүргэ хэрэгтээдэг.

Арадай агаажыс 1970 ондо хүжээс гүрэнэй түсээ баталагдаа. Энэ хадаа мүнөө жэлдэ эмхидэн жагсха программа ба зорилго дүүргэлгэс хангаха байна. Энэ түсээлэй үнднөөр, илангага мүнөө жэлэй март ба апрельдэ промшисленна үйлдэбэрин ургалта бүри түргэдээжэ ороо, мүнганш сангай уналга болжо байншэ, салын хулхын ба сэнгүүд тогтууритай болоо, дунда заргын салын хүлэнэй ургалтатай асуудлал агаал хайлаа бүтээсэ бүри түргэнөөр дээшлээдэ болоо. дотодын дэлгүүр дээрхи байдал тогтууритай болоо, хроникс тоодог болоо.

Туйланш амажалтануудараа биднэр бахархашыс хүсэнэбди-бди, үшөөл олон нилээд шуула асуудланууд шиндэхэдэггүй байнаар.

Экономическа талаар эмхи гүрэн тогтоодо зорилгоор баталан агаажан хэмжээнуудыс шуу сэхээр бөсөлүүхын тулада хүсээлэ оролодо эхээр гаргаха шуула болоо.

Удэр бүрин зорилгонуудыс шиндэхэтээ хамта, экономичныс хүжөөжэ улаан болзорой программа зохожо эхилээдэ байнабди. Имээ программа түсээлэй дүүргэдэг үүргэс хүсээдэр хэрэгтэ, социализмын буюу найн талыс хэрэгтэ арга олгохо байна. Тинн Центральна Комитет урда шанартай гэжэ тоолодог табан жэлэй түсээлэс зохожо хүдэлмэри хэрэгтээдэг.

Научно-техническ хүгжэлтын туйлалтануудыс хэрэглэгдэхэ уламжаалхан шэнэ эрилтнүүд ба арга боломжонуудыс анхаралдаа абан экономическ шэнэ дүрим бэлдэхэ шуула болоо.

Экономичныс томодохон нэгдүүлгэ, агаалш уласхоорондын социализ хуурича манай экономикодо эхэ арга боломжонуудыс нээжэ үгэнэ. Арадай агаажын түсээлүүдэс тааралуулан зохөөлгө, хүгжэлтын программис амтаараа бөлүүлгэ, үйлдэбэридэ, мүн шэнжэллэгэ болон туршалгын хүдэлмэрин тухай мэрэгжээдэ оролто ба хамжаа үйлдэбэрилгэ экономическа ургалтын, науно-техническ дөбжэлтын шиндэхыс нүүсэлнүүдэй нэгэн болоо гэжэ биднэр тоолонобди.

Оронш байдалдай нүүлэй үедэ хүгжэлтэ арадай агаажыс хүтэлбэрилшэ ба түсээлэхэ үрэ эхэтэй социализ гурим байгуулаха эрилтэ шуула болгон табина